

OBAVIJESTI I NAREDBE BISKUPSKOGA ORDINARIJATA U MOSTARU

Broj: 445/66.

U S K R S N A Č E S T I T K A O R D I N A R I J A

U novom jubilejskom raspoloženju mi dočekujemo ovogodišnji Uskrs sa još svježim utiscima, što ih je u nama pobudio nedavno završeni veliki II Vatikanski Sabor! Mi smo u duhovnim obnovama provedenim po našim župama razmišljali o zaključcima toga Sabora, usadili ih duboko u svoja srca i odlučili život svoj prema njima urediti. Stoga mi s posebnim veseljem proživljujemo ovogodišnji Uskrs.

Naša vjera u ovim uskrsnim danima dobiva novu čvrstoću, naša nada novu sigurnost, a naša ljubav povećani žar.

Jest, mi sve čvršće vjerujemo u Uskrsnuloga Krista i u sve što je On nama rekao. Njegovo Uskrsnuće nama je najjači dokaz i najveće jamstvo za božansku istinitost Njegove nauke.

Mi se takodjer sve tvrdje pouzdavamo u sva obećanja, što nam ih je On dao. Njegovo Uskrsnuće zalog je i našeg uskrsnuća, Njegova slava bit će jednoga dana i naša slava. Stoga se mi rado podvrgavamo svim kušnjama i teškoćama života, jer znamo, da je On uz nas sa svojom pomoći i da nas On preko teškoća i križeva sigurno vodi u vječnu domovinu.

Znakovi rana na Njegovu Uskrsnulom tijelu vječni su dokaz Njegove neizrecive ljubavi prema nama. Stoga su baš uskrsni dani prigoda, da i naša srca planu novim žarom prema Onome, koji nas je toliko ljubio, da se sav predao za nas. I mi ćemo stoga vazda ljubiti Onoga, čije je Srce neprestano kucalo, a i danas kuca nesmanjenom ljubavi prema nama, svojoj ljudskoj braći i sestrama.

Širiti tu ljubav prema Srcu Božjem u svim ljudskim srcima, to je naša odluka i zavjet, što ga polažemo pred noge Uskrsnuloga Spasitelja.

U tim mislima i s takvim raspoloženjima ja želim svima svećenicima, redovnicima i redovnicama te cijelom Božjem puku naših biskupija mostarsko-duvanjske i trebinjsko-mrkanjske sretan i blagoslovljen Uskrs!

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Napomena: Čestitku Ordinarija pročitati vjernicima na Uskrs s oltara!

Broj: 446/66.

SVJETSKI MOLITVENI DAN ZA DUHOVNA ZVANJA

Sv. Otac poziva sav kršćanski svijet, da se u nedjelju Dobroga Pastira, koja je druga po Uskrsu i ove godine pada na 24. travnja, prirede po svim crkvama molitve, a molitvama pridruže žrtvice i pokornička djela, da bi Bog dao svojoj Crkvi što više svećeničkih i redovničkih zvanja.

Po sebi se razumije da ćemo se spremno odazvati pozivu Svetoga Oca.

Duhovna su zvanja od temeljne važnosti za svetu Crkvu i puk Božji. Bez svećeničkih zvanja naše bi crkve brzo opustjele, jer ne bi bilo službenika oltara, koji bi svetu misu čitali i svete sakramente dijelili. Ne bi bilo propovjednika riječi Božje ni vjeroučitelja kršćanskoj djeci. Ne bi imao tko naše bolesnike opremati ni pokojnicima grobove blagosivljati.

A bez redovničkih zvanja ne bi bilo vršitelja evandjeoskih zavjeta ni osoba, koje u samostanskoj tišini molitvom i pokorom zazivaju milosrdje i blagoslov Božji s neba. Ne bismo imali ni naših Časnih Sestara, koje su prava blagodat Božja, osobito za bolesnike i njihovu njegu. Crkva bi bila bez redovnika i redovnica mnogo siromašnija.

Kod nas u našoj biskupiji, Bogu hvala, ima relativno dosta duhovnih zvanja. No ni izdaleka toliko, koliko ih ima po nekim drugim biskupijama, recimo u Holandiji i Irskoj.

Ali makar da imamo relativno dosta zvanja, ima i kod nas župa i krajeva, gdje tih zvanja nestaje ili ih je već posve nestalo. Ima župa, gdje možda sto godina nije bilo mlade mise, a nijedna ili rijetko koja redovnica iz nje proizišla.

Znak je slaba kršćanskoga života, gdje ne niču duhovna zvanja. Ako želimo da se obnovimo u duhu prema želji i smjernicama II Vatikanskoga Koncila, moramo nastojati, da medju nama, po našim selima i župama, u našim kršćanskim obiteljima tako procvjeta pravi kršćanski život, da ne bude kuće, u kojoj ne će u toku jedne generacije poroditi se barem koje duhovno zvanje.

Duhovna su zvanja skroz svrhunaravna stvar. Ona su dar i plod milosti Božje. Bez Boga i njegove pomoći ne možemo mi tu ništa. Stoga moramo se puno i ustrajno moliti za duhovna zvanja, kako nam to preporuča Sveti Otac.

U tu ćemo svrhu odsada pa ubuduće svake godine svečano slaviti nedjelju Dobroga Pastira. Župnici će u propovijedi pod svetom misom govoriti o veličini i važnosti duhovnih zvanja, te pozvati vjernike, da mole i žrtvice čine, ne samo na taj dan, nego i kroz cijelu godinu, da nam Bog dadne obilno i to pravih duhovnih zvanja, u kojima će župljani učiti i živjeti u duhovni stalež ne iz nekih zemaljskih pobuda, nego iz čiste želje, da Bogu i spasenju duša služe.

Posebno će svećenici poticati mlade majke, da se mole Blaženoj Djevici, da Ona izmoli od Boga, da On pozove i koje njihovo dijete, bilo muško ili žensko, u svoju službu.

Katehete će naročito paziti na to, da medju djecom otkriju znakove pravih zvanja i vodit će brigu o tome, da ta zvanja ne propanu.

Hvale bi vrijedno bilo, kad bi župnici svake godine održali i posebni sastanak sa roditeljima, pa s njima zajedno pretresli pitanje duhovnih zvanja njihove djece i potražili zajedničke metode, kako bi se moglo pobuditi što više novih zvanja i kako bi se ta zvanja mogla najbolje očuvati.

A jesu li svi vjernici dužni moliti se za duhovna zvanja, ta dužnost posebno pada na svećenike, koji treba u svakoj svetoj misi, kod svakog moljenja brevijara, kod svakog pohoda Presv. Sakramenta i kod svake krunice da imaju uz ostale i tu namenu, da u svojoj župi izmole što više dobrih duhovnih zvanja.

Činimo tako i Bog će blagosloviti naša nastojanja!

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 447/66.

TISUĆGODIŠNJICA POKRŠTENJA POLJSKOGA NARODA

tira,
ma
kvi

Bratski slavenski, katolički poljski narod slavi ove godine tisućgodišnjicu svoga pokrštenja. Godine naime 966 poljski knez Mješko primio je sveto krštenje prigodom vjenčanja sa češkom kneginjom Dubravkom. S Dubravkinom pratnjom došao je u Poljsku biskup-misionar Jordan. Nakon kneza Mješka (Mječislava) Poljaci su ubrzo kao narod primili kršćansku vjeru i sveto krštenje. U propovijedanju kršćanstva Poljacima u tom prvom periodu sudjelovali su i naši hrvatski svećenici-misionari, kako je to iznio poljski povjesničar Halecki u predavanju, koje je održao u Rimu pred Sv. Ocem Pavlom VI i izabranim slušateljstvom prigodom otvaranja svete godine za proslavu 1000 godišnjice pokrštenja Poljske.

Katolički poljski narod pod vodstvom svoga kardinala primasa Stjepana Wyszynskoga i svojih Biskupa pripravlja se na ovu tisućgodišnjicu kroz 9 godina velikom devetnicom molitve, pokore, duhovne obnove.

Glavna proslava održat će se 3. svibnja o.g. u velikom poljskom narodnom marijanskom svetištu Jasna Gora, Čenstohova, kojom će prigodom poljski narod nakon devetgodišnje pripreme obnoviti svoju posvetu i predanje Mariji, Kraljici Poljske.

Poljski biskupi pismeno su pozvali na tu proslavu sve naše biskupe. U pismu su zamolili naš episkopat, da se odredi "DAN MOLITAVA" za Poljsku "tokom naše jubilarne godine, da nam izmolite milosti koje su nam potrebne za drugo kršćansko Tisućljeće. Veoma bi nas veselilo kad bi taj dan, koji će okupiti vaš Božji puk u molitvama za Poljsku pao zajedno s našim narodnim blaženom.... Molite se, premila braćo, da bismo ustrajali u vjernosti zavjetima položenim u ruke naše Gospe Jasnogorske, Majke Crkve i da uz njezinu zaštitu ne bi ni jedna ljudska sila, a ni ikoja moć tame mogla nas otrgnuti od Krista..." (iz pisma poljskih biskupa).

U vezi ovog značajnog jubileja bratskog poljskog naroda pozivamo sve naše župnike i svećenike, da svojim vjernicima preporuče u molitve želje i potrebe katoličkoga naroda Poljske.

Stoga u nedjelju, dne 1. svibnja neka se preko svih pučkih sv. misa narede molitve na gornju nakanu. Župnici će na temelju prednjih podataka protumačiti tu nakanu i pozvati vjernike da i oni sudjeluju s braćom katolicima ostaloga svijeta u molitvi za katolički narod Poljske.

U onim župama gdje postoji svibanjska pobožnost, neka župnici pozovu vjernike, da 3. svibnja u što većem broju prisustvuju večernjoj pobožnosti i da tu pobožnost prikažu na odluku Biskupa Poljske.

Takodjer u nedjelju 1. svibnja u nedjeljnim naredbama upozoriti vjernike da će 3. svibnja biti glavna jubilejska svečanost u poljskom narodnom marijanskom svetištu, te ih pozvati da svojim molitvama toga dana budu sjedinjeni sa svim učesnicima te velike svečanosti, te na tu nakanu prikažu koju žrtvicu Gospi na čast za poljski narod.

Vjernicima isto tako objaviti da će na glavnoj svečanosti biti zastupljen i naš katolički hrvatski narod pod vodstvom svojega Kardinala, zagrebačkog Nadbiskupa Dra Franje Šepera, nekih Biskupa i vjernika, koji budu to željeli i mognu dobiti potrebne isprave za to hodočašće u Poljsku. Na povratku iz Poljske hodočasnici će posjetiti gradišćanske Hrvate u Austriji.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 448/66.

SEDAMDESET-GODIŠNJICA RODJENJA Dra IVANA MERZA

Prije 70 godina, 16. prosinca 1896. godine u Banjoj Luci rodio se Dr. Ivan Merz, koji je kao mladi profesor umro 10. svibnja 1928.g. u Zagrebu, poštivan zbog uzornog kršćanskoga života i apostolskoga rada medju katoličkom mladeži.

U proljeće 1958.g. u Zagrebu pokrenut je dijecezanski postupak za utvrđivanje kreposnog života sluga Božjega dr. Ivana Merza. Vicepostulatorom imenovan je Dr. Marko Klarić, sadašnji župnik sv. Petra u Zagrebu.

Vicepostulatura želi da se prigodom ove sedamdeset-godišnjice rođenja svi naši vjernici, a napose mladež upoznaju sa životom i djelovanjem dr. Ivana Merza, te da ih se pozove na molitvu za što skoriju njegovu beatifikaciju.

Stoga Vicepostulatura predlaže da se najbliža nedjelja datumu njegove smrti, ove godine 8. svibnja iskoristi u tu svrhu, te se vjernicima održi prigodna propovijed po svim župama i crkvama o dr. Ivanu Merzu.

Prigodnu propovijed za tu svrhu izradit će Vicepostulatura i poslati je svim župskim uredima, bilo izravno ili preko Ordinarijata.

Naš se Ordinarijat veoma rado odziva pozivu Vicepostulature i ovim poziva mo sve naše župnike, da u nedjelju dne 8. svibnja održe prigodnu propovijed o Dr. Ivanu Merzu, te potaknu vjernike, napose mladež, da se mole za što skoriju beatifikaciju sluga Božjega dra Merza i da se ugledaju u njega u kršćanskom i apostolskom životu, napose u što djelotvornijem sudjelovanju u liturgijskom životu župe, što je svim žarom srca širio dr. Ivan Merz.

Vicepostulatura raspolaže spomen-sličicama Dr. Ivana Merza s kratkim životopisnim podacima. Neka se župnici obrate na Vicepostulaturu (Rkt. župni ured Sv. Petra, Zagreb, Vlaška ulica), koja će im poslati te sličice za širenje čašćenja sluga Božjega dra I. Merza.

Upozoravamo župnike, da u propovijedi izbjegavaju svako pretjerivanje i da se ne govori o dr. I. Merzu kao o "proglašenom blaženiku". Vjernike treba poticati da se mole u svojim potrebama slugi Božjem Merzu, ali konačni sud o njegovom kreposnom životu izreći će Sveta Crkva, i to treba strpljivo sačekati.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 449/66.

"MOLITVA VJERNIKA" ZA VRIJEME JUBILEJA

Sveti Zbor Obreda svojim dekretom Prot. U. 1/66 od 6. siječnja t.g. odredio je posebni misni obrazac za ovogodišnji izvanredni jubilej. U tom obrascu nalazi se posebna MOLITVA VJERNIKA, koju ovdje prilažemo otisnutu na posebnom listu i preporučujemo da se moli za vrijeme pučke sv. mise dok traje ovaj izvanredni jubilej mjesto onih Molitava vjernika, koje se nalaze u "Misnom priručniku".

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 450/66.

VJENČANJA NEDJELJOM I SV. MISA ZA SVATOVE

Zbog radnih odnosa uvodi se običaj i u našoj biskupiji da se priređuju svadbe nedjeljom. Prijeti opasnost da svatovi i mnogi drugi ostanu te nedjelje bez svete mise.

Da bi se toj opasnosti predusrelo, koliko je moguće, ovim na temelju ovlasti, koje nam je podijelio Sv. Otac Pavao VI Apostolskim Pismom "Pastorale munus" (I,4) dozvoljavamo svim župnicima, da mogu u slučaju potrebe održati za svatove binaciju u sate, koji za svatove budu najpogodniji, počevši od jutra pa do večeri.

Gdje nije potreba svadbovanja nedjeljom, tamo neka župnici odgovaraju svoje vjernike, da to ne priređuju nedjeljom, nego u tjednu, kako je bio običaj u našoj biskupiji prije II svjetskoga rata.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 451/66.

PRIMANJE U SJEMENIŠTE

Mladići koji žele stupiti u sjemenište kao pripravnici svećeničkoga staleža trebaju nakon svršetka školske godine pismeno podnijeti molbu preko svoga župskoga ureda.

Uz molbu treba priložiti: 1) krsni list sa ubilježbom krizme, 2) rodni list od državnog matičnog ureda, 3) svjedodžbu (ili prepis) o svršenom osmogodišnjem školovanju, 4) liječničko uvjerenje.

Župnik će u svojem izvještaju o kandidatu odgovoriti savjesno i pojedinačno na ona pitanja, koja je Ordinarijat dostavio svim župskim uredima svojim raspisom br. 261/63 (cfr. uskrсни broj "Obavijesti i naredbe bisk. Ordinarijata u Mostaru" god. 1963). Molimo župnike, da u svojim izvještajima budu što iscrpniji, a ne samo s nekoliko općenitih rečenica ili možda pretjeranih hvala na račun sposobnosti kandidata ili kršćanskoga života njegovih roditelja preporučuju svojega župljanića. Radi se o vrlo ozbiljnoj stvari, i svaka površnost može imati velikih posljedica.

Napominjemo da je prošle godine samo jedan župnik pojedinačno i detaljno odgovorio na postavljena pitanja o kandidatu i njegovim roditeljima u svojem izvještaju i preporuci mladića na sjemenište.

Ordinarijat se u ovoj stvari mora osloniti na župnike, koji se nalaze u stalnom dodiru s vjernicima i eventualnim aspirantima za sjemenište, pa se nadamo, da Ordinarijat ne će biti u neprilici da jednoga kandidata primi, kojega župnik savjesno preporuči.

Molbu s dokumentima kandidata treba dostaviti što prije, po mogućnosti odmah iza svršetka nastave, a najkasnije do 20. srpnja, da bi Ordinarijat na vrijeme mogao rasporediti djake u razna sjemeništa.

Upozoravamo župnike da pored onoga što će govoriti o svećeništvu i pozivati mladiće, da promisle ozbiljno o izboru svoga zvanja na svjetski dan molitve za duhovna zvanja na nedjelju Dobrog Pastira, u svibnju ili početkom lipnja svojim riječima opetuju sadržaj okružnice Ordinarija o svećeničkim zvanjima, koja se nalazi u uskršnom broju "Obavijesti i naredbe bisk. Ordinarijata u Mostaru" za godinu 1964. - br. 313/64.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 452/66.

PITANJA ZA JESENSKI KORONSKI SASTANAK 1966. GOD.

Sastanak se otvara kao i obično zazivom Duha Svetoga.

Pitanja za koronska raspravljanja:

a) Amalia puella ex commercio carnali cum duobus juvenibus prolem concipit. Dubitans quis ex duobus pater prolis sit, apud iudicem illum accusat, quem ut sponsum habere velit. Sed ille Amaliam respuit, aliam in matrimonium ducit, attamen sic dictam alimentationem a iudice decretam pro alenda prole semper solvit.

Quaeritur: Utrum Amalia alimentationem tuta conscientia accipere possit 1) si dubitat utrum ille qui alimentationem solvit revera sit pater prolis, 2) si cum maiore probabilitate iudicat illum non esse patrem, 3) immo si certe sciat non hunc sed illum alium juvenem patrem prolis esse.

Quid de restitutione facienda in singulis casibus 1) pecuniae acceptae 2) famae juvenis accusati et condemnati?

b) Qualem dialogum inter parochum et parocianos Concilium Vaticanum II commendat? Qua methodo iste dialogus instituendus ut fructum afferat? Praecipuum objectum dialogi?

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 453/66.

OLTARI "VERSUS POPULUM"

Instrukcija Sv. Zbora Obreda za ispravno provođenje Liturgijske Konstitucije II Vat. Koncila od 26. rujna 1964.g. govori u gl.V: kako treba graditi crkve i oltare da se lakše postigne djelatno učešće vjernika. U br. 91. govori da se glavni oltar gradi odvojen od zida, da se može lako obilaziti i da se na njemu može obavljati služba Božja licem prema puku.

Nakon početka provođenja liturgijske reforme u smislu Instrukcije bilo je slučajeva da su se u crkvama postavljali pokretni oltari ili stolovi s oltarnim kamenom za služenje mise "versus populum". Negdje se to učinilo i na neprikladan način, a možda i bez dovoljne pripreme vjernika na to.

Stoga je kard. Lercaro, predsjednik Vijeća za provedbu Liturgijske Konstitucije uputio 30. lipnja 1965.g. pismo svim biskupskim konferencijama. Pismo je u prijevodu objavljeno u Vjesniku Djakovačke biskupije, br. 9/65 str. 157 -160. Ovdje citiramo samo onaj odlomak iz pisma, koji se odnosi na oltare "versus populum".

"Od 7.III. o.g. osjećamo želju da se sv. Misa služi prema narodu. Treba stvarno priznati, da je ovaj način služenja sv. Mise s pastoralnog gledišta najkorisniji, ali ipak ova u sebi tako dobra želja dovela je dosada katkada do neukusnih, nerazumnih i nasilnih rješenja. Cvaj je "Consilium" već službeno predložio nekoliko rješenja, koja ćemo što prije upotpuniti te službeno objaviti. Svakako želimo naglasiti, da plodan pastoralni rad ne zahtijeva nužno da se cijela sv. Misa služi prema narodu. Čitava liturgija riječi u kojoj se u širem obliku ostvaruje aktivno sudjelovanje puka dijalogom i pjevanjem već se služi prema narodu, a radi upotrebe narodnoga jezika postala je danas mnogo razumljivija. Svakako je poželjno, da se također sama euharistijska žrtva služi prema narodu, da bi vjernici mogli neposrednije slijediti cijeli obred i tako s većim razumijevanjem sudjelovati. Ali radi toga ne smijemo odmah nastojati oko jedne pre nagle, čak i nerazumne preinake sadašnjih crkvi i oltara na ogromnu štetu drugih vrednota koje moramo sačuvati.

U novim crkvama treba davati prednost oltarima VERSUS POPULUM. U već postojećim crkvama može se taj cilj postepeno postići zgodnim, ali razboritim prilagodjivanjem, a pri tom treba uvijek uzeti u obzir sve vrednote.

Ako se pak smatra korisnim, da se povremeno dozvoli postavljanje privremenih pomoćnih oltara radi služenja sv. Mise prema narodu, onda treba paziti na dostojanstvo i ures kako to dolikuje oltaru kao žrtvenom i gozbenom stolu svete Božje obitelji...."

Vijeću za provedbu Liturgijske Konstitucije postavljana su različita pitanja u vezi namještanja privremenog oltara za služenje sv. Mise "versus populum" i čuvanja Presv. Euharistije na dosadašnjem glavnom oltaru u crkvi. Donosimo ovdje odgovor Vijeća za provedbu Konstitucije:

"Ad n. 91.:

Utrum liceat altare in medio ecclesiae extruere, ut Missa semper celebratur versus populum?

Resp.: Instructio non loquitur de "centro mathematico" ecclesiae, sed tantum de "centro ideali", uti dicitur, "quo totius congregationis fidelium attentio sponte convertatur".

Utrum liceat, donec ecclesia opportune reficiatur, collocare altare portatile, forma simplicis mensae, ante altare maius fixum ex marmore pretioso confectum, ut adhibeatur pro celebratione Missae versus populum?

Resp.: Affirmative, dummodo a) spatium vere notabile inter utrumque altare intercedat; b) optandum vero est ut altare portatile extra sanctuarium ponatur, quo autem in casu, circa se habeat spatium sufficiens ad modum presbyterii, ab aula ecclesiae opportune distinctum.

Utrum stabiliter extrui liceat altare portatile ante altare maius ad celebrandam Missam versus populum?

Resp.: Per se licet, sed non consulitur. Nam Missa ad normam novi Ordinis celebrata, optime participatur a fidelibus etiam si altare ita extruitur ut celebrans terga ad populum vertat. Tota enim liturgia verbi celebratur versus populum, ad sedem vel ad ambonem.

Si autem, his obstantibus, ecclesiae rector aestimaverit aliud altare, portatile, collocare ante altare maius, hoc ponatur ad tempus, et inter utrumque altare intervallum vere notabile intercedat, et altare portatile circa se habeat satis magnum spatium ad modum presbyterii.

Ad n. 92.:

Aliqui sacerdotes putant optimum locum pro celebrante et ministris esse retro, in abside; sed ne altare illos celet, dicunt sedem debere esse in alto positam saltem tribus gradibus, ut populus eos videre possit et appareat celebrantem vere praeesse. Potestne haec opinio sustineri, praesertim si in ipsa abside ponatur thronus ad exponendam SS. mam Eucharistiam?

Resp.: Ad primam partem, affirmative, iuxta Instructionem n. 92.

Ad alteram partem: si in abside exstat tabernaculum, vel ponitur thronus ad exponendum SS. mum Sacramentum, sedes praesidentialis ponatur, parumper elevata, ad latus altaris.

Ad n. 95.:

Utrum, si altare maius versus populum exstruitur, ad mentem Constitutionis et n. 95 Instructionis SS. ma Eucharistia asservari conveniat in altari minori ab altari principali distincto?

Resp.: Affirmative.

Utrum liceat sacrum litari coram SS. mo Sacramento exposito, in altari portatili, in eodem loco altaris expositionis, sed ab eo distincto?

Resp.: Negative. Nec potest in oppositum afferi Cod. rubr. n. 349 agens de Missa die medio occasione quadraginta Horarum, quae celebrari debet "in altari ubi SS. mum Sacramentum non est expositum". Nam agitur de altari, ita ab altari expositionis distincto, ut non impediatur adoratio SS. mi Sacramenti.

Cum celebratur Missa in altari, posito inter altare maius et populum, potestne asservari SS. ma Eucharistia in altari maiore etsi celebrans terga vertat SS. mae Eucharistiae?

Resp.: Affirmative, dummodo a) spatium vere notabile inter utrumque altare intercedat; b) tabernaculum in altari maiore sit tali altitudine collocatum, ut caput celebrantis, qui stat ad pedes altaris intermedii, superet.

Utrum tabernaculum in latere sinistro altaris versus populum poni possit et in alio latere crux vel liber sacrae Scripturae?

Resp.: Negative. Attendendum est potius ad art. 95. Instructionis secundum quem "in casibus peculiaribus ab Ordinario loci probandis" tabernaculum poni potest "etiam in alia ecclesiae parte vere pernobili et rite ornata", v. gr. in dextera parte sanctuarii, aut in abside. "

Župnicima se prednja upozorenja i rješenja Vijeća za provedbu Liturg. Konstitucije stavljaju do znanja i ravnanja.

Upozoravamo župnike, da nije slobodno bez pismenog odobrenja Ordinarijata postavljati trajni oltar "versus populum" pored već postojećeg glavnog oltara, a pogotovo nije slobodno premještati svetojhranište s glavnog oltara na pokrajni ili na koje drugo mjesto bez odobrenja Ordinarijata.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 454/66.

TRIENALNI I JURISDIKCIONALNI ISPITI

Jurisdikcionalni ispiti održat će se ove godine 5. listopada u prostorijama Franjevačkog samostana u Mostaru u 9 sati prije podne. A trienalni ispiti održat će se na 25. listopada t. g. u prostorijama Ordinarijata.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 455/66.

Sv. K r i z m a u 1 9 6 6. g.

Tokom ove godine obaviti će se sv. krizma u slijedećim župama: Mostar, Široki Brijeg, Konjic -Glavatičevo, Jablanica, Drežnica, Potoci -Bijelo Polje, Blagaj, Čapljina, Gabela, Klepci -Dračevo.

Datum i raspored sv. krizme bit će naknadno objavljen onim župama, koje su gore navedene, a župnici dotičnih župa neka na vrijeme spremaju djecu za sv. krizmu.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 456/66.

PREFACIJE NA NARODNOM JEZIKU

Sveta Stolica odobrila je hrvatski prijevod prefacija sv. mise. Odobreni tekst s napjevima "sollemnis" i "simplex" zajedno s misnim Kanonom na latinskom i staroslavenskom jeziku nalazi se u tisku nakladom hrvatskog književnog društva sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu.

Ordinarijat je naručio za sve župe najmanje po jedan primjerak, koji će biti dostavljen čim ih Ordinarijat primi.

Točnu cijenu javiti ćemo naknadno, koju župnici mogu podmiriti iz crkvene blagajne.

Kad župnici prime odobreni tekst, mogu se odmah s njim služiti u sv. misi koju slave s učešćem puka.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 457/66.

STATISTIČKI IZVJEŠTAJ O DUHOVNOM STANJU ŽUPE

Sv. Kongregacija za raširenje vjere traži od Ordinarijata da redovito šalje izvještaj o stanju u dijecezi.

Da bi to Ordinarijat mogao dostavljati, potrebno je da i župnici dostavljaju Ordinarijatu izvještaj o pastoralno-duhovnom stanju svoje župe.

Stoga ovdje prilažemo jedan privremeni formular, prema kojem će pojedini župnici dostavljati Ordinarijatu statističke podatke o duhovnom stanju svoje župe.

Podatke treba savjesno i točno sabirati i na koncu godine na priloženom formularu dostaviti Ordinarijatu.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 458/66.

MOLITVA PRIJE MOLJENJA BREVIJARA

Sv. Otac sastavio je molitvu, koju mogu svećenici moliti prije brevijara u ovo postkoncilsko doba, da bi Koncil urodio što obilnijim plodom. Dostavljamo tekst molitve, te preporučujemo, da je svećenici prepisu i mole prije moljenja brevijara.

Mostar, dne 31. ožujka 1966.

+ P e t a r, biskup

Tekst molitve, odobrene od Sv. Oca, prije moljenja brevijara:

MAIESTATI TUAE, DOMINE DEUS, HOC SACRIFICIUM LAUDIS OFFERIMUS: ET, CUM FAMULO TUO PONTIFICE NOSTRO PAULO DEVOTO MENTIS OBSEQUIO CONIUNCTI, IMMENSAM TUAM EXORAMUS MISERICORDIAM, UT QUI CELEBRATIONE CONCILII OECUMENICI VATICANI SECUNDI ECCLESIAM TUAM LAETIFICARE VOLUISTI, SALUTARES EJUS FRUCTUS IN UNIVERSO MUNDO MULTIPLICARE DIGNERIS. PER CHRISTUM DOMINUM NOSTRUM. AMEN.

Broj: 459/66.

OBAVIJESTI - DIJECEZANSKA KRONIKA

1) Pučke misije. U siječnju ove godine održane su pučke misije u Viru od 9 -16. siječnja, te u Kruševu od 23 -30. 1. t. g. Obje su misije vodili Oci Isusovci iz Zagreba: C. Josip Mueller i O. Miroslav Jurić. Vrijeme po sebi nije bilo najzgodnije radi neizvjesnosti zimskoga doba, ali bila je prednost u tome, što u to doba nema nikakvih poljskih radova i što su samo u to doba sezonski radnici, koji odlaze po raznim krajevima zemlje ili u inozemstvo, kod kuće. To je osobito vrijedilo za Vir, odakle velik broj muškaraca odlazi na rad u Njemačku, te su se upravo oni veoma dobro odazvali na sv. misije, iako je vrijeme bilo hladno i kišovito.

Za vrijeme misija u Kruševu vrijeme je bilo vrlo povoljno, a k tomu bili su i semestralni školski piasnici, pa su i djaci u punom broju mogli sudjelovati i sudjelovali su u misijama.

Misije su u obje župe dobro uspjele, a na župnicima je da misijski žar sačuvaju i podržavaju u župi.

2) Biskup na proslavi sv. Vlahe u Dubrovniku.

Na poziv dubrovačkoga Ordinarija, dra Pavla Butorca, naš je Biskup sudjelovao u vanjskoj proslavi sv. Vlahe, dne 6. veljače t. g. u Dubrovniku. Koncelebrirao je s Dubrovačkim Ordinarijem, te još četvoricom Biskupa Dalmacije i predstavnicima dijecezanskoga i redovnoga klera u Dubrovniku. Poslije sv. mise sudjelovao je u tradicionalnoj procesiji s moćima sv. Vlahe po ulicama Dubrovnika.

Prigodom boravka u Dubrovniku posjetio je naše sjemeništare, koji se nalaze u tamošnjem biskupskom sjemeništu.

3) Biskupov put u Rim na sjednicu postkoncilske Komisije.

Na poziv predsjednika postkoncilske Komisije "De Episcopis et de Dignitatibus regimine" Biskup je krenuo na put u subotu 12. veljače mostarskim autobusom za Zagreb. Odatle je otputovao u Pazin, Istra, gdje je posjetio preuzv. Biskupa Nežića i naše sjemeništare, koji uče u Pazinu. Iz Pazina oba su Biskupa otišla u Kopar i posjetili tamošnjega Biskupa preuzv. Dr. J. Jenku. Preko Trsta Biskup je otputovao u Rim i za vrijeme rada postkoncilske Komisije boravio po običaju u zavodu sv. Jeronima u Rimu. Nakon svršenih sjednica Biskup bio je primljen u privatnu audijenciju kod Sv. Oca na 22. veljače t.g. Vratio se preko Trsta i Zagreba i stigao u Mostar u nedjelju, 27. veljače.

4) Proslava izvanrednog jubileja u dijecezi.

Ordinarij je pored mostarske crkve odredio još župske crkve u Stocu, širokom Brijegu, Humcu i Duvnu kao crkve, u kojima će vjernici moći dobiti jubilejski oprost, te u kojima će sam Ordinarij koji puta tokom jubileja služiti svetu misu, da bi vjernicima pružio prigodu sticanja jubilejskoga oprosta, a ujedno im tumačio koncilske dekrete.

a) Tako prva jubilejska misa Ordinarija bila je na II korizmu nedjelju, 6. ožujka u mostarskoj crkvi, koja služi kao katedralna, a ujedno je župska i samostanska. Misa je bila zborna "dialogata", kod koje su vjernici sudjelovali.

b) Na Humcu Ordinarij boravio je 19. i 20. ožujka. Na blagdan sv. Josipa služio je Biskup koncelebriranu sv. misu sa svim župnicima iz Nahijskoga Dekanata, koji su taj dan došli sa svojim vjernicima u jubilarnu crkvu sv. Ante na Humcu. Župnicima Nahijskoga Dekanata pridružio se i župnik Čerina, iz Broćanskoga Dekanata, pošt. C. Fra Stanko Vasilj, koji je došao s lijepom grupom

svojih vjernika kao pravi hodočasnik na Humac, da prisustvuje Biskupovoj misi i za bje sa svojim župljanima jubilejski oprost.

Drugi dan, 20. ožujka, na IV korizmenu nedjelju prisustvovali su Biskupovoj misi župnici Gorice i Gruda sa predstavnicima svojih župa, te vjernici koji nisu mogli radi radnih odnosa prošli dan prisustvovati sv. misi.

Sv. misa bila je zborna uz dobro i skladno sudjelovanje vjernika. Bila je predviđena i koncelebracija sa župnicima Donjo-Bekijskoga Dekanata, no nisu svi mogli doći, jer nisu našli potrebnu zamjenu u župi.

Sv. misama je svaki put prisustvovalo od 5 - 6.000 vjernika.

c) Na blagdan Navještenja Marijina, 25. ožujka bila je Biskupova misa, koju je služio u koncelebraciji sa župnicima širokobriješkoga Dekanata na širokom Brijegu. Kako je neposredno pred taj dan bila duhovna obnova u pojedinim župama toga dekanata kao i u samoj župi široki Brijeg, velik broj vjernika pristupio je na sv. pričest za vrijeme koncelebrirane sv. mise. Za vrijeme trodnevne duhovne obnove kao i na sam blagdan Navještenja podijeljeno je sv. pričesti u širokobriješkoj crkvi preko 5.000, dok je na svim misama na Blagovijes bilo više od 10.000 vjernika.

d) U Mostaru služio je Ordinarij drugu jubilejsku sv. Misu u koncelebraciji sa župnicima mostarskog i broćanskoga dekanata na I nedjelju Muke, 27.3.t.g. Budući da je od 25 - 27. ožujka bila u mostarskoj župi duhovna obnova u duhu "Mirifici eventus", te godišnja obnova misija uz 100 godišnjicu početka podizanja mostarske crkve, mostarske crkva je bila preko svih svetih misa od 7 do 11.30 nabijena u punom smislu riječi, tako da je to dalo povoda Ordinariju, da je na početku svoje propovijedi govorio vjernicima o potrebi izgradnje nove crkve u Mostaru, te o svojim nastojanjima, koje je u tom smjeru poduzimao kroz zadnjih osam godina.

e) Iza Uskrsa služiti će Ordinarij jubilejsku sv. misu u Stocu 17. IV u koncelebraciji župnika stolačkoga i trebinjskoga dekanata, te 23. svibnja u Duvnu u koncelebraciji sa župnicima duvanjskoga Dekanata.

Završetak jubileja bit će u Mostaru na blagdan Duhova, kad će Ordinarij podijeliti svetu Potvrdu djeci krizmanicima mostarske župe.

5) Redjenje za Subdjakonat:

Na blagdan sv. Josipa u zagrebačkoj Prvostolnoj crkvi primili su sveti red Subdjakonata trojica naših klerika: Mile Miljko iz Jasenice, župe Mostar, Pavao Filipović iz Graca, župe Blizanci - Gradac, te Petar Vuletić iz Kazaginca, župe Rašeljke.

Redjenici će do Uskrsa primiti i red Djakonata.

Vjernicima i braći svećenicima preporučujemo redjenike u molitve.

P r e p o r u č u j e m o:

Dr. O. Jeronim Šetka, OFM, : HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINOLOGIJA,

Sv. I. Hrvatski kršćanski termini grčkoga porijekla;;

Sv. II. Hrvatski kršćanski termini latinskoga porijekla;

Sv. III. Hrvatski kršćanski termini slavenskoga porijekla.

Zadnja dva sveska mogu se dobiti kod Franjevačke bogoslovijske, Makarska. Naručuje se kod: Stjepan Poljak, Put žrtava fašizma 1, Makarska. Cijena 3. svesku 12 ND.

O. Bernard Barčić, S Pavlom u Kristovoj domovini, Makarska 1965.

Žarko Brzić, ISKRE SVJETLA, Zadar 1965.g.

Kod Biskupskoga Ordinarijata u Djakovu mogu se dobiti slijedeće

knjige:

a) ZA VJERU TVOGA DJETETA, pouke majkama, kako će odgajati i u vjeri poučavati svoju predškolsku djecu. Knjiga je izdana tiskom. Cijena 3 ND.

b) HERCIZAM ILI LUDOST, kratki prikaz života i smrti djevojčice Jozefine Vilaseca iz španjolske, koja je mučenički umrla za svetu čistoću. Knjiga ima 78 str. izdana tiskom, cijena ND 2.

MOLITVA VJERNIH IZ MISE ZA IZVANREDNI JUBILEJ

1 2, Svu Svećenik: Predraga braćo, složnim glasom ponizno molimo Boga Oca Svemogućega, po zagovoru Blažene Marije vazda Djevice, svetoga Josipa, svetih Apostola Petra i Pavla i sviju svetih, da možemo primiti obilne plodove svetog Jubileja.

Predmolitelj:

1) Za Pastira sveopće Crkve, Pavla šestoga, i sveukupni red biskupa i sve svećenstvo ispuni darovima duhovnih milosti, molimo Gospodina:
Svi: KRISTE, ČUJ NAS!

2) Da (Nad)biskup naš N. i njegovo svećenstvo tako posvećuju Crkvu sebi povjerenu, da u njoj potpuno blista duh sveopće Kristove Crkve, molimo Gospodina:
Svi: KRISTE, ČUJ NAS!

3) Da plodove što ih je Bog odlučio izlijevati na svoju Crkvu po Ekumenskom Koncilu svi nastojimo primiti iskrene i pripravne duše, molimo Gospodina:
Svi: KRISTE, ČUJ NAS!

4) Da narod Božji, potaknut Ekumenskim Koncilom, sudjeluje u izgradnji Crkve u pravednosti i svetosti, molimo Gospodina:
Svi: KRISTE, ČUJ NAS!

5) Da svi narodi svijeta uzmognu čuti glas Crkve te graditi pravi mir u pravednosti i ljubavi, molimo Gospodina:
Svi: KRISTE, ČUJ NAS!

6) Da mi, koji smo dionici ove Euharistije, nastojimo biti prava Božja obitelj sa svojom braćom oko crkvenih pastira, molimo Gospodina:
Svi: KRISTE, ČUJ NAS!

Svećenik: Molimo, Gospodine, usliši po svojoj nebeskoj dobroti prošnje naroda koji te moli i daj mu da vidi što treba činiti i snagu da izvrši što bude vidio. Po Kristu, Gospodinu našem.

Svi: AMEN!

IZVJEŠTAJ O PASTORALNIM PRILIKAMA U ŽUPI

Župa:.....Dekanat.....Z.pošta.....

Župnik:..... Kapelan.....

I STANJE DUŠA:

Ukupan broj stanovnika na području župe:..... Katolika.....

Otselilo obitelji.....Doselilo obitelji.....Ukupan broj otseljenih.....

Doseljenih..... Kršteni..... Od toga: zakonitih..... zakonitih pro

foro civili..... nezakonitih..... Ukupni broj nekrštene djece katoličkih

roditelja..... Vjenčani..... Od toga: s dispENZOM od mješovite vjere....

od različitosti vjere..... Ukupno nevjenčanih..... Od toga: sa zaprekom liga-

minis.....Bez zapreke ligaminis..... Ukupan broj mješovitih brakova.....

Broj djece iz tih brakova.....Vršenje reverzala(1).....

Umrli..... Od toga: opremljeni.....nevine djece..... Neopremljeni

zbog nagle smrti..... zbog nemara..... zbog odbijanja sakramenata.....

Samoubijstava.....Bez crkvenoga pogreba.....

Broj prvopričesnika..... Krizmanika..... Svećenika iz župe.....

Bogoslova.....Redovnika..... Redovnica.....

II POHOD NEDJELJNE SV. MISE.

Koliko se sv. misa služi nedjeljom u župi.....U filijalama.....

Broj prisutnih kod sv. mise: I.....II.....(2).....

Koliko ima u župi crkava,u koje može stati više od 400 osoba..... Koliko ka-

pelica,u koje može stati manje od 300 osoba.....Koliko groblja.....Kapelica na

grobljima.....

III EUHARISTIJSKI ŽIVOT U ŽUPI:

Ukupan broj podijeljenih sv. pričesti..... Od toga: koliko uskrsnih

pričesti.(3)..... Na prve petke.....Na prve subote.....

Na prve nedjelje.....U drugim izvanrednim zgodama.....

IV) KATEHIZACIJA:

Ukupan broj djece-obveznika za vjeronauk..... Od toga pohađa: redovito.....

češće..... rijetko..... Broj sati vjeronauka sedmično: u župi.....

u filijali.....

V OPASKE ŽUPNIKA:

U..... dne.....

Župnik:

Bilješke:

- 1) Vršenje reverzala odnosi se na krštenje i katolički odgoj djece iz mješovitih brakova. Odgovara se u apsolutnim brojkama, na pr. u jednoj župi ima 8 mješovitih brakova. Iz tih brakova ima ukupno 18 djece, od njih 13 kršteno u katoličkoj crkvi, i 6 dolazi na vjeronauk.
- 2) Broj nedjeljnih polaznika sv. mise može se najlakše dobiti, ako se broji. Obično preporučuju da se dva puta godišnje broji: jednom u proljeće, drugi puta u jesen. Treba izabrati prosječnu nedjelju, isključiti velike blagdane i izvanredne skupove vjernika (na pr. patron župe). S malo truda i poučivši starije ministrante (ili druge vjernike) može se lako izvršiti brojenje dva puta u godini. Idealno bi bilo sociološko kategoriziranje polaznika prema dobi i staležu: djece do 14 godina, mladića (djevojaka) do 25/do udaje -ženidbe/, muževa (žena) do 45, od 45 pa dalje.... Ako ovako župnik broji polaznike, to će onda u opasici navesti.
- 3) Da se dodje do približnog broja uskrsnih pričesti, treba brojiti hostije, koje se posvećuju od početka do svršetka uskrsnog vremena za sv. ispovijed i pričest. Od ukupnog broja podijeljenih sv. pričesti kroz to vrijeme treba odbiti pričesti iz pobožnosti: na prve petke, subote, nedjelje, koje druge zgode (zadušnice,...). Najteže će biti sa sv. Trodnevljem u sv. Sedmici. Župnik će aproksimativno odbiti jedan broj sv. pričesti kroz ta tri dana na pričesti iz pobožnosti, a druge će ubrojiti u uskrsne pričesti. Vodit će računa i onima, koji su obavili uskrsnu dužnost u drugo vrijeme -po privilegiju. Uskrsni broj sv. pričesti je važan, da se približno vidi koji broj župljana ne obavlja svoju uskrsnu dužnost.

Napomene:

- 1) Odgovori se u pravilu daju u apsolutnim brojkama. Za izračunavanje postotaka odlučujući se točan broj vjernika u župi.
- 2) Statistika nije ocjena pastoralnog rada svećenika, nego ona služi upoznavanju župe. Stoga stanje treba točno i vjerno prikazivati bez uvećavanja brojeva i uljepšavanja stanja, jer time sebe i druge zavaravamo. Papa Pijo XII govorio je francuskim kardinalima: "Treba jasno vidjeti, da se može djelotvorno raditi". Načelo je pastoralnog rada: VIDJETI, PROSUDITI, RADITI" (enc. MM, br. 236). Statističko promatranje duhovnog stanja u župi (župska sociografija) služi onom prvom uvjetu pastoralnog rada.

*Ordinarijat
Udarjeti i naredbe*

C B A V I J E S T I I N A R E D B E

BISKUPSKOGA ORDINARIJATA U MOSTARU

Broj: 1017/66.

BOŽIĆNA ČESTITKA ORDINARIJA

Braćo i sestre!

Evo nam opet dodje Božić. Naša najmilija i najljepša svetkovina. Tko da se tome ne veseli? U božićnoj Tajni dolazi nama Dobri Pastir, da potraži nas svoje zalutale ovce, uzme nas na svoja ramena i povrati u ovčinjak Božji. Dolazi nam naš Otkupitelj, da u krvi svoga Srca opere sva bezakonja naša, kako bi naša duša ponovno bljesnula sjajem rajske ljepote. Silazi među nas sam Sin Božji, da nas opet učini djecom nebeskoga Oca i povrati nam izgubljenu rajsku baštinu. Stavlja nam se na čelo nebeski Vodja, da nas provede mimo ponora zemaljskoga života i sigurnim putem uvede u vječnu domovinu.

Mali Isus, to je vječno svjetlo za naš razum, nebeska snaga za našu volju, božanski život za našu dušu. Neka Isusovo svjetlo otjera svaki mrak i tamu od naše pameti. Neka pod Njegovim melemom zacijele sve naše rane. Neka Njegova jakost podrži našu slabost, Njegova utjeha odagna tugu našu. Neka nas grije Njegova toplina i na Njegovu ognju neka planu srca naša neugasivim plamenom čiste ljubavi prema Bogu Stvoritelju i prema čovjeku bratu našem, pa da po toj ljubavi dodje mir u naša srca, u naše kuće, u naša sela i gradove i među sve narode širom svijeta.

U tim mislima i s takvim željama čestitam od srca svima svećenicima, redovnicima i redovnicama i vjernom puku Božić onim našim starim načinom dovikujući svima vama:

NA DOBRO VAM DOŠAO BOŽIĆ I SVETO PORODJENJE ISUSOVO!

A ujedno bila vam sretna i blagoslovljena NOVA - 1967 - GODINA, želeći vam svako dobro od Gospodina sve vas toplo pozdravljam i od srca blagosivam!

Mostar, dne 15. prosinca 1966. godine.

+ P e t a r, biskup

Napomena: Čestitku Ordinarija pročitati vjernicima s oltara na jednoj božićnoj sv. misi.

Broj: 1018/66.

U D U H U K O N C I L A ...

Drugi Vatikanski Koncil otvorio je novu stranicu u povijesti Crkve. On znači temeljitu prekretnicu u crkvenom životu. S pravom se ističe, da s njim definitivno svršavaju dvije ere, era protureformacije i tzv. Konstantinova era u Crkvi.

1) Doba protureformacije nastupilo je s tridentinskim Koncilom. Bilo je to doba otvorene i neprestane borbe. Crkva se ne samo branila od protestantskih nasrtaja, nego je i sama prelazila u protunapadaj. Stoga je karakteristika toga vremena bila borbenost i polemičnost. S II Vatikanskim Saborom mijenja se klima među konfesijama. Polemika ustupa mjesto dijalogu. Glavni akcenat nije više na pobijanju protivnika, nego na traženju prijateljskoga dodira s njima. Više se pazi na ono, što nas međusobno zbližuje, nego što nas razdvaja. U duhu bratske ljubavi nastoji se prevladati ono, što nas udaljuje jedne od drugih. Razlike, koje postoje među nama, često nisu tako velike, kao što na prvi pogled izgleda. Neka razlika ne postoji u samoj stvari, nego u načinu izražavanja i u različnosti stanovišta, s kojeg se stvar promatra. Pa i tamo gdje postoje stvarne razlike, one se daju znatno ublažiti zgodnijom i potpunijom formulacijom istine. Imajući sve ovo u vidu i vodeći se duhom pravoga ekumenizma nije neosnovana nada, da će uz sudjelovanje milosti Duha Svetoga otupiti malo pomalo oštrice među konfesijama i utrti put bratskom sporazumu. Dakako da to iziskuje i iziskivat će mnogo strpljivosti, upornog nastojanja, a nadamo se nesebične kršćanske ljubavi.

Ovaj novi koncilski duh svi trebamo usvojiti. Naročito mi, koji vjekovima živimo zajedno sa pripadnicima drugih konfesija. Žalosni događaji nedavne prošlosti samo su još više zatrovali atmosferu, koja je i onako već bila bremenita. Na nama je da u duhu Koncila nastojimo, da te rane što prije zacijele. I da međusobne odnose za budućnost postavimo na bolje i bratskije temelje.

Odale se nama sami od sebe nameću neki praktični zaključci za naše daljnje vladanje. Ponajprije mi ne smijemo u sebi osjećati, a još manje svijesno podržavati animoznost ili omalovažavanje prema pripadnicima drugih konfesija. Ne samo da ne smijemo izbjegavati kontakt s njima, nego ga trebamo uspostavljati. I u tom saobraćaju nije dosta paziti samo na pravila vanjske uglađenosti, nego i naša nutrina treba biti prožeta duhom ljubavi i dobrohotnosti. Trebamo biti uvijek spremni, i to rado i od svega srca, učiniti im svaku uslugu. A tamo gdje ima vjerski službenik druge konfesije, treba nastojati uspostaviti s njime što sručnije odnose, među koje spadaju razni kućni posjeti i čestitanja.

Ovo, što rekosmo, vrijedi za građanske odnose. Recimo sad nešto i o međusobnim vjerskim odnosima. Kod nas prilike još nisu zrele, da se stupi u neku, makar i daleku "communicatio in sacris". Moglo bi se to i pogrešno tumačiti kao neka vrsta vjerskoga prozelitizma, što bi bilo samo na štetu pravoga ekumenizma. Stoga na svoju ruku, bez izričitoga dopuštenja više crkvene vlasti, bilo bi pogrešno u toj stvari poduzimati bilo kakvu inicijativu.

Ipak se i ovdje može učiniti mnogo štošta, što će odgovarati duhu pravoga ekumenizma. Ponajprije, mi moramo inovjernima priznati dobromanjanost i bonam fidem. Pa i tretirati ih kao takove. Ne gledati s visoka na njih i misliti, da mi uvijek imamo pravo, a oni krivo. I među njima ima primjera duboke religioznosti, pred kojima se mnogi katolici moraju zasramiti. Ima dakle i u vjerskom i moralnom pogledu i kod njih mnogo toga, što djeluje dobro i pobudno. Treba nastojati, da to kod njih pozitivno upoznamo, priznamo i cijenimo. Sam je Koncil istakao, da mi katolici ne samo možemo drugima mnogo toga dati, nego također da i mi od drugih možemo štošta naučiti i prihvatiti kao dobro.

Duh Sveti nije vezan na nikakvu organizacijsku formu, pa On djeluje, gdje hoće i kako hoće. Tome djelovanju Duha Svetoga moramo se podrediti kako u teoriji tako i u praksi.

Jedna od glavnih naših briga treba biti, da se postojano molimo Duhu Svetome, da On razbije sve pregrade, što su ih ljudi tokom stoljeća postavili, pa da On ostvari ono, što ljudi ne mogu, da On ujedini sve ljude dobre volje, pa da bude jedno stado i jedan pastir. Slabo je shvatio ekumensko nastojanje Koncila, koji ustrajno ne moli i žrtve ne doprinosi za tu svetu i plemenitu svrhu.

Naš ekumenizam ne smije se ograničiti samo na naše narodno područje. On mora biti općenit, protezati se na cijeli globus i na sve narode. Mora biti u pravom smislu riječi katolički, univerzalan. Ideja ekumenizma poklapa se sa misijskom idejom. Jer misije idu za tim, da ne samo jedan ili drugi narod ili neka skupina naroda priznaju Krista, nego da se svi ljudi i narodi privedu u svijetlo Kristova evandjelja. Koncil je jasno naglasio dužnost svih katolika bez ikakve iznimke, da moraju sudjelovati u misijskom radu Crkve. U prvom redu svi se moraju moliti za uspjeh misija. Zatim, moraju se i zanimati radom misionara i budno pratiti sve, što se u misijama događa. A onda svojim prilozima i pomagati misije. Misijsku nedjelju, a to je predzadnja nedjelja u listopadu, trebalo bi po svim župama svečano slaviti, buditi zanimanje za misije, poticati na ljubav do misija, eventualno pobuditi i koje misijsko zvanje, i tražiti doprinošenje žrtava za misije. Trebalo bi nastojati, da se u svakoj župi, pa i među djecom nadje takvih osoba, koje će svaki dan moliti za misije i svaki mjesec doprinijeti i koju materijalnu žrtvu u korist misija. Ne će tu biti velike materijalne koristi za misije, ali će biti duhovna korist, oduševljenje za misijsku stvar prokrčiti će sebi put i u najzabitnije zaseoke naše biskupije, pa će se s vremenom i kod nas moći izgraditi veliki misijski pokret, kakav odavno postoji kod mnogih katoličkih naroda.

2) Drugi Vatikanski Koncil znači i kraj tzv. Konstantinovo
eri.
Car Konstantin donio je slobodu progonjenoj Crkvi. Crkva se poslije Konstantina sticajem prilika sve više vezala uz državu. Crkva je pomagala državi preuzimajući u svoje ruke moralni uzgoj ljudi, šireći prosvjetu i kulturu, brinući se za siromahe i bolesnike. A država je opet sa svoje strane davala Crkvi razne povlastice, dodjeljivala joj i velike posjede, crkvenim ljudima povjeravala i visoke državne službe, osiguravala Crkvi i njezinim ustanovama državnu zaštitu i potporu.

Ova djelomična simbioza između Crkve i države imala je i svojih negativnih strana. U današnjim promjenjenim vremenima Crkva ne želi imati onako tijesnih veza sa državom, kao što je to u prošlosti bilo. Crkva ne želi imati u državi neki povlašten položaj ili udio u samoj državnoj vlasti, nije joj stalo do državnih privilegija pa ni do oslobođenja od državnog poreza. Ona insistira jedino na potpunoj slobodi, da može nesmetano ljudima navješćati Kristovo evandjelje. Ne otiima se za državnim bogatstvom, nastoji da se riješi latifundija gdje ih još posjeduje, voli u siromaštvu i bez zemaljskoga sjaja slijediti siromašnoga Krista, nego zemaljskom blagu žrtvovati makar i jedan samo dio svoje duhovne slobode. Kao znak toga novoga duha služi i gesta Pape Pavla VI, koji prodaje svoju dragocjenu tijaru u korist siromaha i poslije toga ne služi se više tijarom pa ni u najsvečanijem momentu zaključenja Koncila.

Iz ovoga svi moramo izvući za sebe praktične konsekvence. Ne smijemo žaliti, što nemamo državnih plaća i penzija. Moramo smatrati to posve prirodnim za crkvene ljude, pa biti zadovoljni, da smo izjednačeni sa najobičnijim građanima. Ni željeti imati bilo kakvo preimućstvo pred drugima. Odbacivati i svaku pomisao na nekakve staleške povlastice. Ne dati se vezati zemaljskim sponama bilo uz koga. Biti uvijek na strani potištenih, siromašnih i poniženih. Ne tražiti sebi ni bogatiji namještaj, niti viši standard života, nego što imaju naši vjernici.

Ovo niveliranje ne smije ostati na pola puta. Treba obuhvatiti i duhovnu sferu. Koncil je oslanjajući se na riječi sv. Petra Apostola naglasio opće svećeništvo svih vjernika. Pa premda je naše svećeništvo specifično različno od ovoga općega, ipak mi nismo time do neba izdignuti iznad svojih vjernika. Morali bismo od sada i u propovijedima na mladim misama malo skromnije govoriti o časti i dostojanstvu nas svećenika. Mi nismo neka oficirska klasa u Crkvi, a vjernici tek obični vojnici. Po nauci Kristovoj, koju i Koncil naglasuje, mi nismo tu da komandiramo, nego da služimo, kao što je to i Krist činio/Mat, 20, 28/.

U našim teološkim udženicima čitamo, da župnici, i ako nemaju jurisdikcije in foro externo, ipak imaju "potestatem dominativam" nad vjernicima svoje župe. Trebalo bi ovaj termin izmijeniti, pa mjesto "dominativa" staviti "directiva". Jer župnici nisu nikakva gospoda među vjernicima i nad vjernicima, nego predvođnici i pročelnici u zajedničkim župskim akcijama, dakle ne kao "dominantes in cleris", kao da gospoduju općinama, nego kao oni, koji su "uzor stadu od srca"/1 Petr. 5,2/.

Prema ovome trebamo udesiti svoj stav prema vjernicima. Jednom za vazda mora se biti s time na čistu, da je klerikalizmu odzvonilo u Crkvi. I to ne samo onom pretjeranom, koji bi na svećenike prenosio i državnu vlast i koji se tako direktno kosi s naukom Kristovom, čije kraljevstvo nije od ovoga vijeka (Iv., 18,36), nego i ublaženom klerikalizmu, koji bi htio da kler bude neka posebna kasta izvan svojih vjernika.

Koncil je osnažio dostojanstvo i važnost vjernika u Crkvi proglašujući ih riječima sv. Petra Apostola "izabranim narodom, kraljevskim svećenstvom, svetim narodom". Tu nauku trebamo sebi duboko u srce usaditi i prema njoj nastupati. Vjernici imaju puno građansko pravo u Crkvi. Oni nisu maloljetna djeca nego punoljetni članovi Crkve. Oni su k tome u pravom smislu riječi djeca Božja, pa ih kao takove treba i tretirati. Kristovu primjeru i Kristovoj nauci ne odgovara patronalizam, nego "diakonia - služenje"! "Tko hoće da bude prvi, taj neka bude najzadnji i svima sluga"/Mk, 9,35/. Ne smijemo dakle nikad nastupati s visoka i kao kakvi komandanti nad osobama svojih vjernika. Ne treba se bojati, ako budemo u duhu Kristovu služili svojim vjernicima, da će time naš ugled kod njih stradati. Nasuprot, vjernici će nas tada ne samo poštivati, nego i od srca voljeti.

Posebna je želja Koncila, da vjernike učinimo što više i svojim suradnicima. Ne samo dakle, da uvažujemo njihove opravdane želje u upravljanju župom, pa čak i u načinu propovijedanja, nego da se koristimo pri tome i njihovom suradnjom, da oni budu aktivni pomagači nama u čitavom našem apostolskom radu. To vrijedi naročito za financijsko poslovanje u župi. Vjernici daju ta sredstva, pa je opravdano da oni znaju, u što se troši njihov novac, i pri tom takodjer da suodlučuju. Lajčki apostolat u Crkvi tako je važna stvar, da o njoj ovisi budućnost Crkve i kršćanstva.

Novi dakle era, koju je inaugurirao II Vat. Koncil jest era dijaloga sa ljudima izvan zidina Crkve, a era opće suradnje unutar same Crkve.

Zaplovimo punim jedrima tim novim koncilskim vodama!

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1019/66.

POST I NEMRS NA BADNJI DAN

Ordinarijat je svim župskim uredima 16. ožujka 1966.g. pod br. 395/66 razaslao Apostolsku Konstituciju "Poenitemini" u hrvatskom prijevodu, kojom se modificira disciplina posta i nemrsa u Katoličkoj Crkvi.

Prema toj Konstituciji na BADNJI DAN i DAN UČCI BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA post nije više pod grijeh zapovjedjen. Crkva želi i preporuča, da se na te dane kao i na kvatre i dalje posti, samo to ne zahtijeva više pod grijeh. Zaslužniji je post kad to činimo iz čiste ljubavi, do Spasitelja, nego iz straha od grijeha.

Nemojmo dakle reći, da je Crkva opet dokinula neke postove. Mjesto toga recimo radije: Crkva više ne naređuje pod grijeh, da se na te dane posti, nego samo to preporuča i očekuje, da će svi bolji kršćani to i činiti. Stoga i ubuduće najavljujivat ćemo s oltara i Badnji dan i vigilijsku Bezgrješnog Začecja i kvatre, ali uz napomenu, da ne griješi, tko ne posti te dane, odnosno ne drži nemrsa i jede meso.

Tko pak ne može ili ne želi u te dane postiti i uzdržavati se od mesa, neka se ipak u nečem drugom svlada, barem djelomično, kao na pr. u pušenju ili uživanju alkoholnih pića.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1020/66.

POST I NEMRS U 1967. GODINI

naredjen je Apostolskom Konstitucijom "Poenitemini" od 17.II 1966.g.

1) Post i nemrs u godini 1967. (Jejunium cum abstinencia):

- a) Čista Srijeda (Pepelnica) i
- b) Veliki Petak, dan Muke i Smrti Isusa Krista.

2) Nemrs: Svi petki u godini.

Zakon nemrsa ne obvezuje, ako padne zapovijedana svetkovina u petak /"Poenitemini", II, §2/.

A na temelju kan. 1245. § 2 CZ podjeljujemo oprost od nemrsa na dokinute svetkovine, kad se slave s pučkom sv. misom. Isto vrijedi za patro-ne pojedinih župa, kao i za pojedina sela, kad slave svoga zaštitnika cum concursu populi i sv. misom.

Od zakona nemrsa izuzeti su: bolesnici, rekonvalescenti, vrlo teški radnici (kao kopači u jamama, po rudnicima), zatim daleki putnici, pa i oni koji ne mogu slobodno birati način svoje prehrane kao vojnici po kasarnama, zatvorenici po kaznionicama, djaci u državnim internatima, starci u uboškim domovima, i sl.

Zakon nemrsa počinje obvezivati istom nakon navršene 14. godine života, a zakon posta kao i do sada, od navršene 21. do započete 60. godine života. "A što se tiče onih koji su mlađe dobi, neka duhovni pastiri i roditelji posebno uznastoje da ih uzgajaju za pravi duh pokore"/"Poenitemini", IV/ već od najranije mladosti.

Iako na kvatrene dane ne obvezuje ni zakon posta ni zakon nemrsa, neka ipak župnici uvijek oglašavaju vjernicima s oltara kvatrene dane, jer uvijek još ima pobožnih duša, koje žele postiti na te dane. Ali uvijek treba naglasiti, da je to de consilio, non de praecepto.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1021/66.

VRIJEME KORIZMENE SV. ISPOVIJEDI I USKRSNE SV. PRIČESTI

Traje u našim biskupijama kao i do sada, od prve nedjelje korizme pa do Presv. Trojstva uključivo.

Za radnike, koji već prije korizme odlaze na vanjske radove i vraćaju se kućama pred Božić, kao i za vojnike, koji u uskrsno doba ne mogu dobiti dopusta, sv. Kongregacija za širenje vjere otpisom br. 734/62. od 7.II 1962.g. dozvolila je da oni mogu zadovoljiti svojoj uskrsnoj dužnosti u vremenu od prve nedjelje adventa pa do svetkovine Spomena krštenja Isusova, 13. siječnja uključivo.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1022/66.

NEDJELJA ZADOVOLJŠTINE PROTIV PSOVKE

Ima se održati i u godini 1967. na isti način kao i prošlih godina, tj. između I i II nedjelje Muke (Glušne i cvjetne nedjelje).

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1023/66.

MOLIMO ZA UMIRUĆE

I naša dijeceza pridružila se je drugim biskupijama po katoličkom svijetu u molitvama za umiruće, kako je to posebno preporučivao Papa Ivan XXIII Dobri. Cvim želimo ponoviti našu preporuku iz prijašnjih godina, da župnici preko godine potiču vjernike da se mole za umiruće, a posebno u mjesecu veljači, koji je u katoličkom svijetu prihvaćen kao mjesec molitava za umiruće.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1024/66.

BINACIJE I TRINACIJE U 1967. GODINI

Dozvola za binaciju i trinaciju vrijedi i za slijedeću 1967. godinu pod istim uvjetima, pod kojim je pojedinim župnicima podijeljena.

Svećenici koji biniraju, mogu svaku petu binaciju aplicirati na vlastitu nakanu, ali ne smiju uzeti stipendij, niti župnici mogu time udovoljiti dužnosti namjene sv. mise za puk.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1025/66.

SVETKOVINA SV. JOSIPA

Nedjelju Kako slijedeće 1967. godine svetkovina sv. Josipa pada na II nedjelju Muke (Cvjetnicu), sv. Otac na molbu mnogih Biskupa odredio je da se ta svetkovina slijedeće godine slavi na 18. ožujka, dakle dan uoči Cvjetnice. Nije ništa rečeno da se i dužnost sudjelovanja kod sv. mise prenosi na 18. ožujka, stoga vjernicima može se samo savjetovati, da taj dan dodju na svetu misu. U to ime po svim župama neka se drži sv. misa nešto kasnije, recimo oko 8 sati prije podne. Gdje se predviđa, da bi mnogi štovatelji sv. Josipa zaposljeni prije podne, rado došli na večernju sv. misu, dozvoljava se večernja sv. misa i binacija pod redovitim uvjetima.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1026/66.

BLAGDAN NAVJEŠTENJA MARIJINA

Pada slijedeće godine na Svetu (Veliku) Subotu, stoga se prenosi iza uskrsne osmine, na 3. travnja. Prenos biva samo u čarou. Stoga ne će biti vanjske proslave ni pučke sv. mise na 3. travnja slijedeće godine.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1027/66.

SVETA PRIČEST NA BOŽIĆ

Vjernici, koji se pričeste na božićnoj ponoćki, mogu se pričestiti uz običajne uvjete, ako to žele, i na jednoj dnevnoj sv. misi blagdana Porodjenja našega Gospodina.

Župnici neka to protumače i saopće vjernicima.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1028/66.

DQB ZA SVETU KRIZMU

Do sad je bio običaj u Mostaru, gdje se sveta krizma dijeli svake godine, da se jedne godine djeca pričeste, a druge krizmaju. Po selima, gdje je krizma samo svake treće godine, pripuštala su se na krizmu sva djeca, koja su se pričestila, makar to bilo i neposredno pred krizmu.

Pastoralne potrebe traže, da se primanje svete krizme odgodi. Ima naime roditelja, koji poslije sv. krizme ne šalju svoju djecu na vjeronauk. Za ubuduće odredjujemo, da se u Mostaru na sv. krizmu pripuštaju djeca istom nakon 2 godine poslije primanja prve sv. pričesti, a po drugim župama godinu dana nakon prve sv. pričesti.

Bude li potrebno, ovaj će se termin kasnije još i dalje pomaknuti.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1029/66.

PROSLAVA MLADIH MISA

Bogu hvala, u zadnje doba naša biskupija obiluje mladim misama. Sigurno dolikuje, da se svaka mlada misa dostojno proslavi u rodnoj župi mladomisnika.

Ipak nam se čini, da je vanjska proslava mladih misa kod nas zauzela preširoke dimenzije. Na gozbi katkada sudjeluje i po više stotina uzvanika. Time kao da se odvraća pažnja od religioznoga momenta te svečane zgode. Mladomisnik je toliko zaokupljen brigama oko te materijalne proslave, da nema vremena duhovno se sabrati, pa da u pravom nutarnjem raspoloženju prikaže Bogu svoju mladu misu.

Mnogi je mladomisnik u nezgodnoj situaciji i prema svojim kolegama, jer nije u stanju zbog objektivnih poteškoća sve prirediti kao oni u velikom stilu. Zbog svega toga preporučujemo i u ovoj stvari veću umjerenost. Rodbina, svećenici, nekoliko bogoslova i sjemeništara bit će dovoljno, da budu uzvanici kod mladomisničkoga stola.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1030/66.

MOTU PROPRIO PAPE PAVLA VI "ECCLESIAE SANCTAE"

Izdan 6. kolovoza 1966.g., kojim se normira privremeno izvršenje 4 koncilskih Dekreta, objavljen je u hrvatskom prijevodu u VJESNIKU DJAKOVAČKE BISKUPIJE, br. 9 i 10/66, stoga nije potrebno u cijelosti donositi to Papino pismo, nego ćemo se ograničiti na neke značajnije odredbe.

a) AEQUA RENUMERATIO PRESBYTERIS PROVIDENDA ET PRAEVIDENTIA SOCIALIS IN FAVOREM PRESBYTERORUM ORDINANDA

/N. 16 Decr. "Christus Dominus" et NN. 20-21 Decr. "Presbyterorum Ordinis"/.

8. Curent Synodi Patriarchales et Episcoporum Conferentiae ut, sive pro singulis dioecesibus sive pro pluribus earum in communi sive pro toto territorio, normae statuuntur, quibus apte consulatur debitae sustentationi omnium clericorum qui in Populi Dei servitium munere funguntur vel functi sunt. Renumeratio clericis tribuenda praecipue eadem requiritur pro omnibus in iisdem adiunctis versantibus, ratione quidem habita tum ipsius muneris naturae, tum temporum locorumque condicionum, atque sufficiens esse debet ut clerici vitam ducere valeant honestam, utque etiam valeant pauperibus adiutorio esse.

Commissioni Codici Iuris Canonici recognoscendo committitur reformatio systematis beneficialis. Interim curent Episcopi, suis auditis Consiliis presbyterorum, ut provideatur aequae distributioni bonorum, etiam reddituum ex beneficiis provenientium.

Advigilent eadem Conferentiae ut, in regionibus saltem in quibus cleri sustentatio penitus aut magna ex parte a fidelium oblationibus pendet, in singulis dioecesibus speciale institutum quod bona in hunc finem oblata colligat, habeatur, cuius administrator sit ipse Episcopus dioecesanus, cui vero auxilium praebeant sacerdotes delegati et, utilitas id suadeat, etiam laici in re oeconomica periti.

Curent tandem eadem Episcoporum Conferentiae, ut, attentis semper legibus ecclesiasticis et civilibus, in singulis nationibus habeantur sive instituta dioecesana, etiam inter se foederata, sive instituta pro variis dioecesibus simul constituta, sive consociatio pro tota natione condita, quibus, sub vigilantia sacrae Hierarchiae, satis provideatur tum congruenti cautioni et adistentiae sanitariae, quam vocant, tum debitae sustentationi clericorum qui infirmitate, invaliditate aut senectute laborent.

Spectabit ad Codicem Iuris Canonici recognoscendum rationes definire, iuxta quas constituenda etiam sit, in singulis dioecesibus vel regionibus, alia massa communis, qua Episcopi valeant aliis obligationibus erga personas Ecclesiae deservientes satisfacere variisque dioecesis necessitatibus occurrere, quaque etiam valeant dioeceses divitiores adjuvare pauperiores.

b) SUPPRESSIO IURIUM ET PRIVILEGIORUM IN CONFERENDIS OFFICIIS VEL BENEFICIIS

/N. 28. Decr. "Christus Dominus"/.

18. § 1. Bonum animarum postulat, ut Episcopus congrua libertate

gaudeat ad officia et beneficia, etiam non curata, apte et aequae clericis magis idoneis conferenda. Ipsa Apostolica Sedes non amplius sibi reservat collationem officiorum aut beneficiorum, curata sint vel non curata, nisi sint consistorialia: in lege foundationis cuiuscumque beneficii, illae clausulae in posterum prohibentur, quae Episcopi libertatem quoad ipsius collationem coarctent; privilegia non onerosa, personis physicis vel moralibus hucusque forte concessa, quae ius electionis, nominationis vel praesentationis pro quocumque officio vel beneficio non consistoriali vacanti secumferunt, abrogantur; abrogantur consuetudines et tolluntur iura nominandi, eligendi, praesentandi presbyteros ad officium aut beneficium paroeciale; lex concursus, etiam pro officiis aut beneficiis non curatis, supprimitur.

Quod autem attinet ad electiones populares, quas vocant, ubi vigent, Conferentiae Episcopalis est ea quae opportuniora videantur Apostolicae Sedi proponere, ut, quantum fieri potest, abrogentur.

§ 2. Si tamen iura et privilegia, in hac materia, constituta fuerint vi conventionis inter Apostolicam Sedem et Nationem aut vi contractus cum personis sive physicis vel moralibus initi, de illorum cessatione cum iis, quorum interest, agendum est.

c) VICARII FORANEI

/N. 30 Decr. "Christus Dominus"/

19. § 1. Inter proximiores Episcopi dioecesani cooperatores recensentur illi presbyteri, qui munus pastorale exercent indolis supraparoecialis, inter quos memorandi sunt Vicarii Foranei, qui etiam dicuntur Archipresbyteri seu Decani et apud Orientales Protopresbyteri. Ad hoc munus exercendum presbyteri constituentur doctrina et apostolica alacritate praestantiores, qui, debitis facultatibus ab Episcopo instructi, pastorem actionem communem in territorio sibi commisso apte promovere ac moderari valeant. Quare huiusmodi officium determinatae sedi paroeciali non est affixum.

§ 2. Vicarii Foranei, Archipresbyteri seu Decani constituentur ad tempus iure peculiari determinandum; ii tamen ad nutum Episcopi amoveri poterunt. Expediit ut Episcopus dioecesanus illos audiat, quoties de nominatione, translatione aut amotione parochorum agatur, in territorio cui praesunt commorantium.

d) CONSILIUM PRESBYTERALE ET CONSILIUM PASTORALE

/N. 27 Decr. "Christus Dominus" et N. 7 Decr. "Presbyt. Ordinis"/

15. Ad Consilium Presbyterale quod attinet:

§ 1. In unaquaque dioecesi, modis ac formis ab Episcopo statuendis, habeatur Consilium Presbyterale, scilicet coetus seu senatus sacerdotum, Presbyterium repraesentantium, qui Episcopum in regimine dioecesis suis consiliis efficaciter adiuvere possit. In hoc Consilio Episcopus sacerdotes suos audiat, consulat et cum eis colloquatur de iis quae ad necessitates operis pastoralis et bonum dioecesis spectant.

§ 2. Inter membra Consilii Presbyteralis cooptari poterunt etiam Religiosi, quatenus in cura animarum atque apostolatus operibus exercendis partem habeant.

§ 3. Consilium Presbyterale vocem tantum consultivam habet.

§ 4. Sede vacante, Consilium Presbyterale cessat, nisi in peculiaribus adiunctis a Sancta Sede recognoscendis Vicarius Capitularis vel Administrator Apostolicus illud confirmet.

Novus autem Episcopus ipse sibi novum Consilium Presbyterale constituet.

16. Ad Consilium Pastorale, a Decreto "Christus Dominus" valde commendatum, quod attinet:

§ 1. Consilii Pastoralis est ea omnia quae ad opera pastoralia spectant investigare, perpendere atque de eis expromere conclusiones practicas, ita ut vitae et actionis Populi Dei conformitas cum Evangelio promoveatur.

§ 2. Consilium Pastorale, quod voce consultiva tantum gaudet, diversa ratione constitui potest. Ordinarie, licet natura sua sit institutum perma- nes, quoad membra et actionem potest esse ad tempus atque ex occasione munere suo perfungens. Episcopus illud convocare poterit, quotiescumque id ipsi opportunum videbitur.

§ 3. In Consilio Pastoralis clerici, Religiosi et laici, specialiter ab Episcopo delecti, partes habent.

§ 4. Ut finis huius Consilii ad effectum reapse deducatur, expedit ut laborem communem studium prae- vium praecedat, ope adhibita, si casus ferat, Institutorum seu officiorum, quae in hunc finem adlaborent.

§ 5.....

§ 6. Ceterae dispositiones liberae Episcopi dioecesa- ni determinationi relinquuntur, habita ratione de iis quae in n. 17 dicuntur.

17. § 1. Expedit ut in quaestionibus tum Consilium Presbyterale, tum Consilium Pastorale, tum rationem eorumdem sive ad invicem sive ad Consilia Episcopi vi iuris vigentis iam existentia spectantibus, Episcopi, praesertim in Conferentiis adunati, communia consilia capiant et normas edant similes in omnibus territorii dioecesis.

Consulant quoque Episcopi ut omnia Consilia dioecesa- na quam aptissime coordinen- tur ope accuratae definitionis competentiae, participationis membrorum mutuae, communium vel continuarum sessionum et aliis modis.

§ 2. Interea Consilia Episcopi, vi iuris vigentis existen- tia, id est Capitulum Cathedrale et Coetus consultorum vel alia huiusmodi, si quae sint, donec recognoscantur, proprium servant munus propriamque competentiam.

U vezi navedenih otsjeka iz Motu Proprio "Ecclesiae Sanctae":

1) Stavljamo do znanja svećenima, da su plenarne biskupske konferencije, održane u rujnu o. g. u Zagrebu raspravljale o pitanju iz toč. 8 Motu Propria o "aequa renumeratio.....", te da je stvoren poseban odbor u okviru biskupskih konferencija, koji će dalje raspravljati o tom važnom i složenom pitanju, te voditi brigu o ostvarenju smjernica Motu Propria, pa i eventualno na interdijecezanskoj osnovi rješavati pitanje svećeničke mirovine i pripomoći bolesnim svećenima.

2) Ustanovljujemo prema čl. 15. i 16. Motu Propria CONSILIUM PRESBYTERALE i CONSILIUM PASTORALE za mostarsko-duvanjsku i trebinjsko-mrkanjsku biskupiju.

Za prvi početak i ad experimentum dvojicu članova pojedino- noga vijeća imenuje sam Ordinarij, a drugu dvojicu bira kler izmedju sebe. Zbog naših specifičnih prilika svjetovnjaci se sad za sad ne imenuju u pastoral- no vijeće, kako to preporučuje i predviđja Motu Proprio "Eccle- siae Sanctae".

Pojedino vijeće za sada broji samo 4 člana.

a) CONSILIUM PRESBYTERALE sačinjavaju: 1) preč. gosp. don STJEPAN BATINCVIĆ, 2) p.o. fra BLAGO KARAIĆ/ova dvojica imenovana od Ordinarija/, 3) izabrani predstavnik dijece- zanskoga pastoralnoga klera, 4) izabrani predstavnik redovnič- koga pastoralnoga klera.

U ovo vijeće dijecezanski pastoralni kler s područja mostarsko-duvanjske bisku- pije izabrat će svoga predstavnika, a redovnički pastoralni kler iz dekanata Nahije, Gornje i Donje Bekije, te Duvna izabrat će svoga predstavnika za svo vijeće.

b) CONSILIUM PASTORALE sačinjavaju: 1) vlč. gosp. don ANDRIJA ILIĆ, 2) p.o. fra SREĆKO GRANIĆ /ova dvojica imenovani od Ordinarija/, 3) izabrani predstavnik dijecezanskoga pastoral- noga klera, 4) izabrani predstavnik redovničkoga pastoralno- ga klera.

U ovo vijeće dijecezanski pastoralni kler s područja trebinjsko-mrkanjske biskupije izabrat će izmedju sebe svoga predstavnika, a redovnički pastoralni kler s područja dekanata Mostar (Konjic), Brotnjo i široki Brijeg izabrat će izmedju sebe svoga predstavnika u pastoralno vijeće.

Napomene:

- 1) Jedan svećenik ~~ne može biti istovremeno član obadva~~ju vijeća.
- 2) Kod izbora aktivno pravo imaju samo aktivni župnici i kapelani, a pasivno samo oni, koji najmanje 5 godina aktivno rade u pastvi.
- 3) Za izbor predstavnika redovničkoga pastoralnoga klera u "Consilium presbyterale" s područja nahijskog, gornjo-i donjo-bekijskog te duvanjskog dekanata vodit će brigu p.o. fra Srećko Granić, župnik i dekan u Gorici; za izbor predstavnika redovničkoga pastoralnoga klera u "Consilium pastorale" s područja mostarkog, broćanskog i širokobriješkog dekanata vodit će brigu p.o. fra Jerko Karačić, dekan u Mostaru; za izbor predstavnika dijecezanskoga klera s područja trebinjske biskupije za "Consilium pastorale" vodit će brigu preč. gosp. don Andjelko Babić, župnik i dekan u Stocu,
- 4) Izbor treba obaviti najkasnije do konca veljače i rezultate javiti Ordinarijatu.
Izbor se može možda obaviti i tako, da svaki dekanat odabere svoga predstavnika, a ovi između sebe jednoga delegiraju za dotično vijeće. Izbor se može obaviti i putem tajnoga glasanja ili drugim načinom, kako se svećenici sporazume. Izabranim se može smatrati onaj, koji dobije najveći broj glasova.
- 5) Ukoliko se pojavi kakva poteškoća ili nastane nejasnoća, neka se gore označeni svećenici obrate Ordinarijatu za daljne upute.
- 6) Ordinarijat namjerava na Svetu (Veliku) Srijedu držati prvu sjednicu s imenovanim i izabranim članovima jednoga i drugoga vijeća.

- 3) Ovim u vezi s čl. 17 § 2. Motu Propria i propisa kan. 426 CZ potvrđujemo DIJECEZANSKE KONZULTORE, imenovane sa strane Ordinarijata prošlih godina i objavljenih raspisom Ordinarijata br. 997/65 od 21. prosinca prošle godine, t.j. Mons. don ANDRIJU MAJIĆA, don SREĆKA dr. BOŠNJAKA, don ANDJELKA BABIĆA i don MARKA PERIĆA.
- 4) Konstituiramo takodjer DIJECEZANSKI LITURGIJSKI ODBOR u duhu propisa čl. 45 Liturgijske Konstitucije "Sacrosanctum Concilium" i čl. 47. Instrukcije sv. Zbora Obreda za ispravno provođenje Konstitucije o sv. Liturgiji, te za prvi početak i ad experimentum imenujemo članovima toga odbora:
a) vlč. gosp. don ALEKSANDRA BORASA,^{b))} p.o. fra STANKA VASILJA,
c) p.o. fra LEONARDA dr. OREČA, i d) p.o. fra PIJA ing. NUIĆA (za pitanja crkvenoga gradjevinarstva, u vezi sv. liturgije).

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1031/66.

ČASNE SESTRE - KATEHISTICE

U posljednje doba po mnogim župama naše biskupije predaju djeci vjeronauk uz svećenike takodjer i časne sestre, koje su u tu svrhu svršile katehetski tečaj u Zagrebu.

Po sebi je jasno, da svaka sestra katehistica mora imati izričito i pismeno odobrenje od Ordinarijata, da može vršiti katehetsku službu.

Pozivamo stoga sve one sestre katehistice, koje nemaju pismenoga odobrenja Ordinarijata, da to odmah pismeno zatraže.

Uz molbu dužne su priložiti Ordinarijatu na uvid i diplomu o završenom i uspješno položenom katehetskom tečaju, koju će im Ordinarijat uz odobrenje vršenja katehetske službe povratiti.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1032/66.

CRKVENA NEPOKRETNOST IMOVINA

Katolička Crkva u Hercegovini nije nikada imala latifundija. Njezin imetak bio je vazda prilično skroman. Iza rata postao je još skromniji, jer su Crkvi oduzeti razni posjedi.

Prema zaključku posljednje biskupske konferencije u rujnu ove godine potrebno je imati točnu statistiku Crkvi oduzete imovine. Stoga se pozivaju svi župski uredi i sve crkvene ustanove na području biskupije, da što prije jave:

- a) koliko je njima i njihovoj ustanovi oduzeto imovine;
- b) da li je nešto i koliko je oduzeto također pogrešnom primjenom zakonskih propisa (Zakon o agrarnoj reformi, o konfiskaciji, o nacionalizaciji privatnih privrednih poduzeća, o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskih zemljišta, zakon o eksproprijaciji);
- c) koja je imovina neophodno potrebna crkvi za njezino djelovanje?

Svi župski uredi i sve ustanove imaju dostaviti Ordinarijatu po 3 prepisa državnih akata, kojima je imovina oduzeta. Gdje nema tih akata, svoj izvještaj o oduzetoj imovini. U izvještaju navesti i to, da li je i koji je oduzeti objekat i sada potreban crkvi za njezino djelovanje, i to u koju svrhu.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1033/66.

PROLJETNI KORONSKI SASTANAK

Sastanak neka se otvori kao i obično: zazivom Duha Svetoga.

Pitanja za pastoralno raspravljanje:

a) Titius post gravem rixam cum amico Sempronio illi saepius maledicit, illi obviam venienti et salutanti resalutationem denegavit, ne amplius illi occurreret consulto Sempronium videns alio iter deflectit. Videns domum Sempronii incendio periclitantem non solum non accurrit ipse immo etiam Antonio disuadet ne auxilium ferat, et Marcum vi prohibet ne Sempronio in adiutorium veniat, et cum domus Sempronii totaliter in incendio periret, in corde de hoc valde gavisus est.

Titio confitenti confessarius imponit 1) ut abhinc occursum Sempronii semper quaerat, 2) illum primus salutet, 3) totum damnum domus combustae Sempronio resarcire. Renuentem Titium sine absolute dimittit. Rectene egerit confessarius?

b) Cajo parochus displicet versio approbata textus missae, ideo proprio Marte correcturas facit. Si pro aliqua missa versio officialis non prestat, Cajo ipse versionem perficit et in missa celebranda adhibet. Praevidens mox fore ut etiam Canon missae in lingua vernacula permittatur, rogatus a fidelibus ille jam nunc licentiam praesumit et quandoque Canonem lingua populari recitat. Quid de praxi parochi Caji dicendum?

c) An licet ~~rosarium marianum intra missam recitare~~? Utrum recitatio rosarii ulterius fidelibus inculcanda erit? Quid de quotidiana recitatione rosarii ex parte sacerdotum? Utrum cultus marianus et speciatim ~~recitatio rosarii~~ spiritui vero oecumenico praejudicium aliquod afferre potest?

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1034/66.

KONCILSKI DOKUMENTI

Ordinarijat je za sve župske urede naručio po jedan primjerak prijevoda koncilskih dokumenata. Do sada izašlo je iz tiska: DEKRET O VJERSKOJ SLOBODI i DOGMATSKA KONSTITUCIJA O BOŽANSKOJ OBJAVI.

Prijevide koncilskih dokumenata pojedini će župnici prigodimice podizati na Ordinarijatu, ili će im se dostaviti kojom zgodom, ali ne poštom. Dokumenti se plaćaju na teret crkvene blagajne. Sve ih treba zajedno držati, označiti ih župskim pečatom i ne praviti u njima nikakvih svojih bilježaka. Ako tko želi imati svoj vlastiti primjerak prijevoda, neka to sam posebno nabavi.

Do sada je Ordinarijat dozvolio da mogu župnici na teret crkvene blagajne nabavljati: 1) VJESNIK DJAKOVAČKE BISKUPIJE, 2) BOGOSLOVSKU SMOTRU, 3) SLUŽBU BOŽJU.

I ove časopise treba po godištima čuvati složene u župskom uredu.

Dekani prigodom vizitacije trebaju i to pregledati.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1035/66.

"OBAVIJESTI I NAREDBE ORDINARIJATA"

Ordinarijat povremeno izdaje "Obavijesti i naredbe" umnoženo na ciklostilu za sve župske urede u biskupiji.

Da bi župnici imali uvid i pregled tih obavijesti i naredaba Ordinarijata, napose oni koji po prvi puta dolaze na župu, potrebno je da svaki župski ured čuva u posebnom fasciklu te okružnice Ordinarijata, a ne s drugim arhivskim aktima.

Stoga pozivamo sve župnike neka barem zadnjih deset godina iz svoje arhive izvade sve okružnice Ordinarijata i po godištima ih slože u posebni tvrdji fascikl, na kojem će napisati: "OKRUŽNICE ORDINARIJATA od... ..".

Dekani prigodom vizitacije neka nastoje, da svi područni župnici provedu ovu odredbu Ordinarijata.

Do sada Ordinarijat nije ništa tražio od župnika na račun umnažanja i slanja okružnica, dok drugi Ordinarijati to traže od župskih ureda.

Ovim odredjujemo da prigodom dolaska na Ordinarijat početkom nove godine svaki župnik na teret župske blagajne u ime računa za sve dosadašnje okružnice uplati u kancelariji 10 ND (ili 1000 st.din.).

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1036/66.

CALENDARIUM MISSARUM PRO IUVENTUTE ET FAMILIA CHRISTIANA

Već 12 godina dobrovoljni duhovni pokret "pro iuventute et familia christiana" okuplja svećenike i vjernike širom naše domovine u molitvi i žrtvi za duhovno dobro i napredak naše mladeži i naših obitelji.

Naš je Ordinarijat okružnim pismom od 10. prosinca 1959.g. /br. 648/59/ pozvao sve župnike, da pod pučkim sv. misama vjernicima posebno preporuča molitve za našu mladež. Takodjer je pozvao svećenike u pastvi, da bi svaki dan barem jedan desetak krunice prikazivali za našu mladež, a subotom po mogućnosti i dio ružarja, te četvrt sata molili pred Sanctissimum-om na tu nakanu i učinili koju posebnu žrtvicu taj dan na tu nakanu. Takodjer je pozvao dušobrižnike u pastvi iz obadva klera, da bi tokom godine jedne subote prikazali sv. misu na tu nakanu. Tom pozivu velikodušno su se odazvali svi župnici i od 1961.g. u našim biskupijama služi se redovito svake subote jedna ili više sv. misa "pro iuventute et familia christiana".

Cvdje donosimo raspored subotnih sv. misa za mladež i kršćanske obitelji u našim biskupijama za slijedeću godinu:

- Siječanj: 7. Biskupija. Zatim župnici pojedinih župa: 14. Ravno, 21. Trebinja, 28. Donji Gradac.
- Veljača: 4. Donje Hrasno, 11. Stolac, 18. Rotimlja, 25. Prenj-Dubrave.
- Ožujak: 4. Klepci (Dračevo), 11. Gabela, 18. Mostar.
- Travanj: 1. Blagaj i Nevesinje, 8. Čapljina, 15. Goranci, 22. Potoci i Drežnica, 29. Konjic i Jablanica.
- Svibanj: 6. Kruševo i Ploče, 13. Čitluk, 20. Gradina i Gradnici, 27. Medjugorje i Studenci.
- Lipanj: 3. Čerin, 10. Humac, 17. Vitina, 24. Veljaci i Šipovača-Vojnici.
- Srpanj: 1. Klobuk, 8. Ružići, 15. Tihaljina, 22. Grljevići, 29. Gorica.
- Kolovoz: 5. Drinovci, 12. Grude, 19. Ledinac, 26. Rasno.
- Rujan: 2. Ljuti Dolac i Jare, 9. Široki Brijeg, 16. Mostarski Gradac i Polog, 23. Kočerin, 30. Crnač i Izbično.
- Listopad: 7. Posušje, 14. Posuški Gradac, 21. Rakitno i Sutina, 28. Vir.
- Studeni: 4. Roško Polje, 11. Bukovica, 18. Seonica i Kongora, 25. Duvno.
- Prosinac: 2. Šuica, 9. Prisoje, 16. Grabovica, 23. Rašeljke, 30. Vinica.

Župnici neka odmah zabilježe svoj dan u direktorij, te nedjelju unaprijed navijeste vjernicima, kad će se služiti sv. misa u njihovoj župi za mladež i kršćanske obitelji, te neka ih pozovu da u što većem broju sudjeluju kod te sv. mise i da se taj dan posebno mole u svojim domovima za našu mladež i obitelji.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1037/66.

O B A V I J E S T I - DIJECEZANSKA KRONIKA

1). Izložba "NAŠI CRKVENI PLAKATI"

Prema zaključku savjetovanja o crkvenoj umjetnosti, održanom u Zagrebu 17. veljače 1966.g. putujuća izložba "naši crkveni plakati" obašla je mnoge dijeceze naše domovine tokom godine,

~~Naša dijeceza predviđena je za siječanj 1967 g. Izabran je taj mjesec, kad župnici manje više svi dolaze u sjedište biskupije radi svojih službenih poslova.~~

Plakati će biti izloženi u prostorijama franjevačkoga samostana u Mostaru tokom mjeseca siječnja.

Objavljujući ovo svim župnicima i svećenicima, ujedno pozivamo, da tokom mjeseca siječnja dodju u Mostar i pogledaju tu putujuću izložbu. U izloženim plakatima naći će mnogo poticaja i za svoj pastoralni rad u tom smjeru i korisnih sugestija za izradu odgovarajućih plakata za svoju crkvu i katehetsku dvoranu.

2) STATISTIČKI IZVJEŠTAJ O DUHOVNOM STANJU U ŽUPI

Ordinarijat je svim župskim uredima o Uskrsu poslao formular, po kojem će župnici početkom slijedeće godine poslati Ordinarijatu statistički izvještaj o duhovnom stanju u svojoj župi. Upozoravamo na to naše župnike i molimo, da s prepisima matica početkom nove godine dostave i taj izvještaj.

Neki župski uredi nisu Ordinarijatu dostavili prepise matice krizmānih zadnjih godina, navodno jer nije bilo moguće nabaviti propisane arke za prepis. Molimo župnike, kojih se ovo tiče, da nastoje što prije te prepise dostaviti, po mogućnosti s godišnjim prepisom drugih matičnih knjiga.

3) PROMJENA IMENA ŽUPE GRADAC - BLIZANCI

Odlukom biskupskoga Ordinarijata od 23. lipnja 1966.g. br. 624/66. - a na temelju molbe, koju je u ime vjernika župe podnio župski ured Gradac - Blizanci 21. svibnja t.g. br. 41/66. - dosadašnji naziv župe GRADAC - BLIZANCI mijenja se u novi naziv GRADINA.

Adresa župe Gradina: Rkt. župski ured GRADINA, zp. Žitomislići k/Mostara, Hercegovina

4) Nova župa JARE k/Mostara

Dekretom od 18. travnja 1966.g. br. 484/66. osnovao je dijecezanski Biskup župu u selu Jarama otčijepivši je od župe Ljuti Dolac. Prvim župnikom imenovan je vlč. don Nedjeljko Galić, koji je u tu svrhu premješten sa župe Vinica.

Novi župnik smjestio se privremeno u jednu seosku kuću, ali je odmah dobivši dozvolu otpočeo sa svojim župljanima da gradi župsku kuću, podigne kapelicu i napravi čatrnju. Čitavo selo kao jedan čovjek prihvatilo se posla, pa su u rekordnom vremenu od 4 mjeseca sve to izgradili. Ako Bog da i dobije se građevinska dozvola Jare će ubrzo početi graditi i crkvu.

Nova župa odabrala je sebi za zaštitnika SVE SVETE. Ove godine na blagdan Sviju Svetih dijecezanski Ordinarij blagoslovio je njihovu kapelicu, odslužio sv. misu i u propovijedi pohvalio župljane za njihovu gorljivost i preporučio, da i dalje tako nastave.

Uz Biskupa svečanosti su prisustvovali pored domaćega župnika još i dekan sa širokog Brijega p.o. fra Blago Karačić, župnik Pologa vlč. don Vinko Brkić i župnik Ljutoga Doca p.o. fra Petar Krasić.

Adresa nove župe: Rkt. župski ured Jare k/Mostara, zp. JARE k/Mostara, Hercegovina

5) JAVNE PROSTORIJE ZA KATEHIZACIJU

U zadnje vrijeme Ordinarijat je proglasio u smislu Uredbe o izvršenju Zakona o položaju vjerskih zajednica nekoliko zgrada javnim prostorijama za vjerske poslove. Tako na Drinovačkom Brdu župe Drinovci, u Uzarićima, župe široki Brijeg, u Dragićini i Vručici, župe Grude, u Donjem Brišniku, župe Bukovica, u Bjelojevićima, Popratima, Burmazima župe Stolac, u Brštaniku župe Rotimlja, u Bijeloj župe Konjic, na Buni župe Blagaj.

Upozoravamo župnike na tu mogućnost otvaranja područne dvorane za katehizaciju djece u udaljenim selima, gdje nema crkve ni prikladne kapelice.

U molbi Ordinarijatu za proglašenje zgrade ili njezina dijela javnom prostorijom za vjerske poslove navesti točno vlasnika zgrade, označiti broj kuće, zaselak, udaljenost od matične crkve i sjedišta župe, te da prostorija odgovara propisanim uvjetima, t.j. da ima posebni ulaz, te da je prikladna za održavanje vjeronaučne pouke:

6) REDJENJA I MLADE MISE NA PODRUČJU DIJECEZE

a) Na blagdan sv. Petra i Pavla, 29. lipnja t.g. u župi Kruševo k/Mostara podijelio je dijecezanski Ordinarij sakrament sv. Reda dijecezanskim klericima - djakonima: PAVLU FILIPOVIĆU iz Krehina Graca, župe Gradina, MILI MILJKO iz Jasenice, župe Mostar i PETRU VULETIĆU iz Kazaginca, župe Rašeljke.

Mladomisnici su služili svoje primicije: don Petar Vuletić 10. srpnja t.g. u Rašeljka, don Pavao Filipović u Gracu 17. srpnja t.g. i don Mile Miljko 24. srpnja o.g. u Jasenici.

b) Hercegovačka franjevačka provincija imala je ove godine 15 mladomisnika, koje je u dva navrata: 10. srpnja i 11. listopada t.g. redio u Sarajevu preuzv. gosp. dr. Marko Alaupović, nadbiskup.

Mladomisnici su služili svoje primicije: 17. srpnja o.g. o. fra LEKA BEGIĆ u Posuškom Gracu, 20.VII o. fra DRAGO TOLJ u Veljacima, 24.VII o. fra STANKO RADIŠIĆ u Grljevićima, 31.VII o. fra NENAD GALIĆ u Kočerinu, o. fra MLADEN ČUVALO u Proboju, župe Vitina, 7. kolovoza o.g. o. fra ANDRIJA BABIĆ u Rodoču, župe Mostar, o. fra IVAN BEBEK u Šipovači-Vojnici, o. fra TIHOMIR KUTLE na širokom Brijegu, 14.VIII o. fra ŽVONIMIR KUTLEŠA u Prisoju i o. fra NEDJELJKO MARTINOVIĆ u Mostaru. 23. listopada t.g. o. fra MARINKO LEKO na Ledincu, o. fra SERAFIN HRKAČ u Izbičnu, o. fra ALOJZIJE BOŠNJAK u Grabovoj Dragi, župe Mostarski Gradac i o. fra PETAR VLAŠIĆ u Gorici; 13. studenoga t.g. o. fra GABRIJEL MIOČ u Šuici.

c) Mladomisnici hercegovci, članovi drugih Redova: O. fra ANDJELKO SESAR, franjevac konventualac iz Kočerina, primicirao na 10. srpnja t.g. u Kočerinu; o. fra JOSIP ŠIMIĆ, dominikanac iz Grljevića, prim. 10.VII t.g.; o. fra STANKO VUKOJA, dominikanac iz Donjih Mamića, prim. 17. srpnja t.g. na Ledincu; o. fra VESELKO BEGIĆ, dominikanac, iz Posuškog Graca, prim. 31. srpnja t.g.; o. fra STIPE BAGARIĆ, dominikanac iz Bukovice, prim. 31.VII t.g.; na 18. prosinca t.g. služit će primicije: o. fra AUGUSTIN KORDIĆ, franjevac konventualac u Grljevićima i o. fra PETAR ODAK iz Ogradjenika župe Čerin.

Svim mladomisnicima iskreno čestitamo i želimo da njihove primicije budu izvor novih Božjih blagoslova u svakom pogledu u našoj siromašnoj i kršnoj Hercegovini.

7) BLAGOSLOV TEMELJNOG KAMENA NOVE ŽUPSKE CRKVE U DRAČEVU

Crkva i župski stan u župi Klepcima potpuno su stradali za vrijeme prošloga rata. Nedavno je dobivena dozvola da se gradi nova crkva i novi župski stan. I ovoga ljeta otpočela je gradnja, ali ne više u selu Klepcima nego u selu Dračevu, jer je to iz više razloga povoljnije. Svečani blagoslov temeljnog kamena nove župske crkve obavio je Biskup u nedjelju dne 31. srpnja uz brojnu asistenciju svećenika iz Hercegovine i susjedne Dalmacije, i u prisutnosti više tisuća vjernika.

8) OBLAČENJE I ZAVJETOVANJE U SAMOSTANU ŠKOLSKIH SESTARA U BIJELOM POLJU K/MOSTARA.

Na blagdan preč. Srca Marijina, 22. kolovoza t.g. Biskup je podijelio redovničko odijelo kandidaticama školskih Sestara III. Reda sv. Franje, koje su odlučile stupiti u novicijat. Obuklo ih se 10. Drugi dan svršene novakinje položile su prve privremene zavjete, a na 8. listopada o.g. položilo je 9 Sestara svečane zavjete u sestarskom samostanu u Bijelom Polju pod sv. misom, koju je za tu prigodu služio dijecezanski Ordinarij.

9) SESTRE MILOSRDNICE U MEDICINSKOM CENTRU U TREBINJU

Uprava novopodignutog medicinskog centra i bolnice u ~~Trebinju~~ zatražila je od provincijalnog Starješinstva Sestara Milosrdnica u Splitu da dadne desetak Sestara za rad u bolnici. Sestrama su ponudjene posebne prostorije za stanovanje i redovnički zajednički život, gdje će moći urediti i kućnu kapelicu.

Sestre ponudu su prihvatile i tako nakon više od 20 godina Sestre Milosrdnice u veljači o.g. povratile su se na tlo trebinjsko-mrkanjske biskupije i naše Hercegovine. Nakon dolaska ubrzo su adaptirale jednu prostoriju za kućnu kapelicu, koju je u ime Ordinarija blagoslovio o. Franjo Mrak, isusovac, koji redovito ekskurira nedjeljom i blagdanima u Trebinje i vodi dušobrižničku brigu oko malobrojnih vjernika. Na 1. srpnja t. g. sam je dijecezanski Biskup posjetio Sestre, otслужи sv. misu u kućnoj kapelici i održao egzortu Sestrama. Posjetio je i Upravu bolnice, koja mu je izrazila svoje zadovoljstvo nad radom sestara u bolnici. Iako je Trebinje dijaspora i katoliči su u poznatom broju, stanovnici su grada veoma lijepo primili sestre. Na ulici se je čulo kako inovjerci govore: Sestre su nam okitile grad (svojom redovničkom uniformom!).

Sestre imaju svaki dan sv. misu, koju služe per turnum župnici trebinjske biskupije.

10) PUČKE MISIJE

Održane su u zadnje doba samo u dvije župe: Ploče u broćanskom dekanatu od 27. studenoga do 4. prosinca t.g. Misijske su vodili domaći misionari pp.oo. fra ALFONZO JUKIĆ i fra BERISLAV MIKULIĆ.

U Konjicu su održane misije od 4. do 11. prosinca t.g. Misionari domaći svećenici: pp.oo. fra JERKO KARAČIĆ, fra DAVID ZUBAC i fra LEONARDO OREČ. U misijama je sudjelovao i Biskup, koji je na završetku misija koncelebrirao s domaćim župnikom, predstavnikom misionara i petoricom ovogodišnjih mlado-misnika, koji su za tu zgodu došli iz Sarajeva, te pod sv. misom održao prigodnu i završnu misijsku propovijed.

11) STOGODIŠNJICA CRKVE U MOSTARU

Ove godine navršilo se ravno 100 godina kako je Apostolski Vikar O. fra ANDJEO KRALJEVIĆ, biskup počeo građnju katoličke crkve u Mostaru.

Tokom ove jubilarne godine spomen na prvu stogodišnjicu mostarske crkve komemoriran je više puta. Tako na 27. ožujka t.g. koncelebracijom župnika mostarsko-broćanskog dekanata u okviru koncilske jubilarne godine, te u svibnju u nedjeljnim propovijedima. Posebna je trodnevna proslava priredjena od 18. do 20. rujna o.g., u kojoj su nastupili bogoslovi hercegovačke franjevačke provincije, te mladež i djaci sa svojim programom. Održan je također i koncert na orguljama. Za vrijeme trodnevne proslave svake večeri bila je sv. misa i prigodna propovijed.

12) POSJETI ORDINARIJA I ORDINARIJU

Dijecezanski Biskup posjetio je dne 15. srpnja t. g. gosp. RUDI KOLAKA, predsjednika Izvršnog Vijeća republičke skupštine Bosne i Hercegovine i predsjednika republičke vjerske komisije gosp. ANTU MILJASA i s njima razgovarao o aktuelnim pitanjima Crkve u našoj Hercegovini, napose o pitanju odredjivanja lokacije za izgradnju katedralne crkve u Mostaru.

Početkom lipnja o.g. boravio je u Hercegovini M.R.P. ALFONSO SCHNUSSENBERG, OFM glavni tajnik franjevačkih misija, te je tom prigodom posjetio Ordinarija u pratnji tajnika provincije p.o. fra Leonarda dr. Oreča.

U srpnju posjetio je hercegovačku franjevačku provinciju M.R.P. ANGELIK LAZZERI, OFM, zamjenik vrhovnog Poglavarara franjevačkoga Reda i generalni prokurator, te je u pratnji mnp.o. fra Berarda Barčića, generalnoga definitora i mnp.o. Provincijala posjetio Ordinarija. M.R.P. Lazzeri obišao je samostane i neke župe koje administriraju oci franjevci. Ordinarij mu je uzvratio posjetu u ovdašnjem franjevačkom samostanu.

Koncem kolovoza posjetio je našu biskupiju preuzv. gosp. dr. GABRIJEL BUKATKO, beogradski nadbiskup na prolazu iz Dalmacije. Prigodom boravka u dijecezi posjetio je s mjesnim Ordinarijem gradilište u novo-osnovanoj župi Jare k/Mostara.

U studenom ove godine posjetila hercegovačku provinciju sv. Obitelji školskih Sestara vrhovna Poglavarica kongregacije s.M. TEREZIJA VIDAN u pratnji tajnice kongregacije s.M. HIJACINTE RAGUŽ, rodom s Bačnika, župe Stolac, te tom prigodom posjetili su dva puta našeg Ordinarija.

13) SUDJELOVANJE ORDINARIJA U JUBILARNIM PROSLAVAMA U ŠIBENIKU I DJAKOVU.

Ordinarij je nakon plenarnih biskupskih konferencija od 20. do 23. rujna o. g. otputovao iz Zagreba u Šibenik da bi mogao prisustvovati višednevnim proslavama 900-godišnjice grada Šibenika. Na 29. rujna koncelebrirao je naš Biskup s njegovom Uzoritošću kard. Šeperom i drugih 11 biskupa iz naše domovine.

Drugi dan, 30. rujna, na blagdan sv. Jeronima Biskup je sudjelovao u koncelebraciji s drugih 7 biskupa u kapelici centralnog bogoslovskog sjemeništa u Splitu prigodom otvaranja akademske godine u povraćenim prostorijama sjemeništa. Pod sv. misom naš je Biskup održao prigodnu egzortu svećenicima, bogoslovima i sjemeništarcima o sv. Jeronimu i njegovu značenju za život i rad svećenika i studenata.

Isti dan uputio se je Ordinarij s preuzv. skopaljskim Biskupom preko Mostara u Sarajevo, da bi drugi dan produžio put u Djakovo i sudjelovao na dočeku Kardinala i tako prisustvovao velikim proslavama prve stogodišnjice veličanstvene djakovačke katedrale.

14) Naši bogoslovi u Sv. Zemlji

Od 24. kolovoza do 8. rujna t.g. održan je biblijski tečaj u Sv. Zemlji za studente teologije u svrhu boljeg upoznavanja Spasiteljeve domovine. Naš je Ordinarij poslao na taj tečaj dvojicu naših bogoslova: BARIŠU ČARAPINU iz Vrbi, župe Drežnica i MARIJANA BEVANDU iz Sretnica, župe Kruševo.

15) Naši bogoslovi na studijama u Rimu

Svećenik don ANTE BRAJKO iz Šuice položio je u lipnju o.g. na Gregorijani licencijat iz crkvenoga prava. Osim njega još dvojica nalaze se u Rimu na studijama: RATKO PERIĆ iz Rotimlje, trebinjske biskupije, i ANTO IVANČIĆ iz Grabovice, mostarsko-duvanjske biskupije.

16) JURISDIKCIONALNI ISPITI

Održani su pod predsjedanjem Biskupa 6. listopada t.g. u prostorijama franjevačkoga samostana u Mostaru. Ispitima je pristupilo 10 svećenika, od njih trojica po prvi puta: pp. oo. fra Viktor Kosir, fra Vlado Kozina i fra Ante Ivanković. Svi su uspješno položili jurisdikcionalni ispit, a dvojica od njih, vlč. don Mati Šimoviću i p.o. fra Dobroslavu Begiću podijeljena je jurisdikcija "usque ad revocationem".

17) TRIENALNI ISPITI

U smislu propisa kan. 130. CZ obavljani su u prostorijama biskupske palače na 25. listopada t. g.

18) RADOVI NA CRKVENIM OBJEKTIMA U DIJECEZI

I ove godine bila je u dijecezi živa gradjevinska djelatnost. Radovi na gradnji novih župskih crkava u KLOBUKU i TIHALJINI lijepo napreduju. Takodjer i u DRAČEVU, gdje se zajedno s crkvom paralelno podiže i novi župski stan. Župe RAKITNO (Poklečani), MEDJUGORJE i GRADINA dobile su gradjevinske dozvole za dogradnju odnosno izgradnju župskih crkava, pa se i tu vrše pripreme i otpočinje s radom, kao na pr. u Rakitnu, gdje je već više metara zidova crkve podignuto.

U POSUŠJU crkva je iznutra i izvana malterisana, postavljeni prozori i vrata. U VIRU toliko je postojeća crkva proširena, da će moći u cijelosti zadovoljiti potrebama vjernika. Crkva je pokrivena. U filijalnoj crkvi ZAVELIM župe Vir uređeno je svetište i postavljen novi kor, a u selu Podbila dovršena je kapelica za sv. misu i katehizaciju djece. U POŠUŠKOM GRACU crkva je iznutra obojena. U GORANCIMA obnovljena je stara i već trošna župska crkva, dozidan novi toranj. U KRUŠEVU dogradjen je toranj župske crkve, isto tako u KONGORI, RUŽIĆIMA i ROŠKOM POLJU. U GRABOVICI i RAŠELJKAMA župnici su uređivali crkveno dvorište postavljajući betonske ograde. U GRUDAMA crkva je uređivana izvana i iznutra. Župski stan u PRISOJU, koji je bio skoro potpuna ruševina, obnovljen je i adaptiran, te daje izgled posve nove župske kuće. Takodjer župski stan u RAŠELJKAMA potpuno je preuređen i obnovljen. Isto vrijedi za župske stanove u BUKOVICI i GABELI. U Drežnici župski stan bio je za vrijeme rata spaljen. Zadnjih godina obnovljena je bila samo polovica kuće. Ove godine obnovljen je i drugi dio župske kuće. Takodjer uređivan je župski stan u PRENJ-DUBRAVAMA. U POTOCIMA župnik je uređivao dvoranu za katehizaciju djece. U KONJICU crkva je lijepo i ukusno obojena, nabavljen novi kip sv. Ivana Krstitelja, zaštitnika župe. U ČAPLJINI postavljen je novi kor, te dovršen strop župske crkve, a u filijalnoj crkvi u DRETELJU izgradjen je novi kor i elektrificirana crkva. U RAVNU izgradjen je novi kor u župskoj crkvi i postavljene su nove klupe. U STUDENCIMA k/Ljubuškog izgradjene su i uređjene prostorije za stan Sestrama, koje su došle u župu koncem mjeseca kolovoza. Takodjer u STOCU podignuta je nova zgrada za Sestre. Župnik ih očekuje tokom slijedeće godine. U VELJACIMA dovršena je adaptacija zgrade za Sestre, koje su tokom jeseni došle u župu. I u drugim župama bilo je radova na crkvenim objektima. Svima župnicima i njihovim vjernicima Ordinarijat odaje priznanje i potiče ih, da neumorno nastave u tom smjeru, ali ne zapustivši daleko važniju duhovnu izgradnju sebe i svojih vjernika.

19) SMRT MSGR. DR. PAVLA BUTORCA, DUBROVAČKOGA BISKUPA

Dubrovački biskup, msgr. Pavao dr. Butorac blago je u Gospodinu preminuo na 22. studenoga o.g. Na sprovodu, koji je održan na 24. studenoga u Dubrovniku dijecezu je zastupao sam mjesni Ordinarij, a hercegovačku franjevačku provinciju gvardijan samostana p.o. fra Jerko Karačić i p.o. fra Leonardo dr. Oreč, tajnik provincije.

20) TEOLOŠKI TEČAJ ZA SVEĆENIKE

Polovicom veljače slijedeće godine bogoslovski fakultet u Zagrebu priredit će kao i pve godine trodnevni teološki tečaj za svećenike. Na tečaju profesori i drugi stručnjaci obradivati će koncilске teme. Točan raspored i datum održavanja saznat će svećenici iz "Vjesnika djakovačke biskupije" ili "Glas Koncila".

Preporučujemo svećenicima, kojigod mogu, da prisustvuju tom tečaju. Po mogućnosti neka idu oni, koji nisu prošlih godina prisustvovali tečajevima. Uz tečaj priređuju se izložbe crkvenoga liturgijskoga odijela i posudja, te izložbe knjiga i katehetskih pomagala.

U ime troškova vrijedi kao i prijašnjih godina, naime polovicu putnog troška može župnik podmiriti iz crkvene blagajne.

21) PRIRUČNIK RIMSKOGA OBREDNIKA

Na Ordinarijatu može se dobiti mali priručnik Rimskoga Obrednika, štampan za upotrebu svećenstva zagrebačke nadbiskupije. U obredniku nalazi se povezan obred bolesničkog pomazanja i svete popudbine po Instrukciji sv. Zbora Obreda za ispravno provođenje Konstitucije o sv. Liturgiji, te novi obred vjenčanja. S malim razlikama kod blagoslova polja i zakletve kod vjenčanja mogu se njim služiti i naši župnici. Župnici koji reflektiraju, neka se požure, jer je naklada ograničena, a nama su poslali samo 50 komada. Cijena je pojedinom komadu 15 ND. Može se platiti iz crkvene blagajne.

22) ZAMOLJENI SMO, DA PREPORUČIMO SVETIŠNIM SVETIŠNICIMA 17. XII. 1966.a) Inkorporacija svećenika u Kristovo Otačstveno Tijelo

Dr. Ivan Rogić, prof. i kanonik djakovačke biskupije poslao je na Ordinarijat svoje djelo pod gore navedenim naslovom, te zamolio da bi svećenicima i župnicima preporučili tu tako suvremenu knjigu, što ovim vrlo rado činimo.

Svećenici su u "Vjesniku djakovačke biskupije" br. 5 i 6/66. mogli pročitati veoma bogati sadržaj knjige i mali prikaz. Knjiga je tiskom izdana na 484 stranice. Cijena: proširano s poštarinom ND 23, a tvrdo uvezano s poštarinom ND 28.

Naručbe prima: Biskupski Ordinarijat Djakovo.

b) Katoličke župe Bosne i Hercegovine

Pod ovim naslovom izdao je umirovljeni svećenik vrhbosanske nadbiskupije R. D. Ambrozije Benković knjigu, u kojoj navodi podatke o katoličkim župama u Bosni i Hercegovini od XII stoljeća do danas. Knjiga je zanimljiva i vrijedna. Ordinarijat je dobio 30 primjeraka. Cijena je tvrdo ukoričena knjiga: ND 15. Župnicima preporučujemo da nabave ovu knjigu radi povjesnih podataka za svoje župe.

c) Pohadjanje bolesnika i skrb za njih

Dr. fra Andjeo Mutić, član franjevačke bosanske provincije zamolio je Ordinarijat, da ogласimo u Okružnicama njegovu malu knjižicu pod gornjim naslovom, što ovim i činimo. Knjižica će dati pobudnih misli dušobrižniku za pohod i brigu oko bolesnika u župi. Cijena ND 0.60. Naručuje se kod Ćirilco-metodske knjižare, Zagreb, Kaptol 29.

d) Gospa Sinjska, povijest svetišta Majke Božje u Sinju.

Napisao dr. Jeronim Šetka, franjevac. Cijena ND 2. Naručuje se: Sinj, franjevački samostan, Ante Jonića br. 3.

e) Nova Jeka Božje riječi, knjigotisak, I dio. Preveo

O. fra Andjeo Cvitanović. Sadržji 20 razradjenih kateheza za mladež i odrasle. Cijena ND 5. Naručuje se: župski ured Bristivica, zp. Trogir, Dalmacija.

f) Katehetski tečaj u Splitu 1965. god.

Pod ovim naslovom biskupski Ordinarijat u Splitu izdao je predavanja s katehetskog tečaja prošle godine u Splitu. Cijena: ND 8, strana 327, ciklostilom, format knjige. Naručuje se: biskupski Ordinarijat, Split, poljana Grgura Ninskoga br. 4.

g) "Katehetika" slovenski prijevod djela prof. Jungmana.

Preveo dr. Valter Dermota, salezijanac. Djelo smatraju sadašnjom najboljom katehетikom. Svećenicima, koji nešto znadu slovenski, preporučujemo ovo djelo. Umnoženo je ciklostilom, veliki format ima 296 stranica, cijena ND 23. Naručuje se: Škofijski Ordinarijat, Maribor, Slomškov trg, br. 19 Slovenija.

h) POSLUŠNI DUHU

Pod ovim naslovom GLAS KONCILA izdaje bilten za ekumenska pitanja. Uredjuju ga tri profesora rkt. bogoslovsakoga fakulteta. Do sad su izašla tri broja. Treći broj od listopada t.g. donosi predavanje prof. dr. Tomislava Šagi-Bunića, kapucina, koje je održao u zagrebačkoj katedrali 4. X 1966. u okviru "Koncilska misao" pod naslovom: Ekumenska situacija kod nas.

Bilten donosi suvremene misli o ekumenskom radu i gibanju iza Sabora. Veoma toplo preporučujemo da svi naši župnici i svećenici redovito primaju ovaj list za osobnu informaciju u ekumenskim pitanjima i za širenje pravog duha ekumenizma.

Naručuje se preko Glas Koncila, Zagreb, Kaptol br. 8. Izlazi mjesečno, osim srpnja i kolovoza. Godišnja pretplata za sada samo ND 10. Umnoženo ciklostilom.

i) CRKVA U SVIJETU ^{dvo} mjesečni časopis dalmatinskih

biskupija. Knjigotiskom na veoma lijepom papiru. Godišnja pretplata ND 20. Naručuje se: Zdenko Bralić, Split, Zrinjskoga br. 7. U časopisu svećenici će naći oglase novih knjiga, a i dobre članke u koncilskom duhu. Časopis preporučujemo svećenicima.

Mostar, dne 15. prosinca 1966.

Ordinarijat
Okružnice